Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 300

Ljubljana, sreda 21. decembra 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 20. decembra.

V Sloveniji imamo modernega Sokrata, voronoviziranega očeta etike. Gospod dr. Adlešić je v ljubljanski oblastni skupščini povzdignil svoj glas za etične principe, češ: politike, katere ne vodi etika, ne smemo gojiti! Nekako za vzgled nam je postavljal etiko g. Mussolinija ter etiko Grčije in Madžarske.

Pri nas visoko inteligentni ljudje radi govore o stvareh, o katerih nimajo pojma, zato ni čudno, če nas oblastni poslanci opozarjajo na etiko mussolinijevcev, Grkov in Madžarov. Tem bolj je to razumljivo, če govore o tej etiki principijelni pristaši krščanske etike, katere glavni princip je verovati v cerkvene nauke.

Pa g. dr. Adlešić ni misli tako hudo! On ve, da mora biti kot pristaš SLS zagovornik tako zvane jezuitske «dvojne morale», ki bazira na fundamentalnem principu, da «namen posvečuje sredstvo». Nenravno dejanje postane zopet moralno, če služi vzvišenim namenom, višjemu stališču. Ker pa ima SLS vzvišene namene in višje stališče vedno v zakupu, je zanjo tudi vsako dejanje in vsako sredstvo moralno in etično.

Etika alkohola je zato odločno na strani SLS. Klerikalna etika je zlasti doma v kleti klerikalnega konzuma, v Unionski kleti, v škofovi kleti, pri «Fajmoštru» ter pri kaplanu. Etika klerikalnega alkohola domačuje tudi v vinski in žganjarski veletrgovini klerikalne «Gospodarske zveze». Po tej etiki se ravna oblastni odbor pri forsiranju gostilniških koncesij za pristaše SLS. Celo v Škofove zavode se je vgnezdila ta etika, ko so izdelavali iz sadja in brinja dobro slivovko in izvrsten brinjevec. Če čitaš govore klerikalnih oblastnih odbornikov in poslancev, moraš priti do prepričanja, da jim je šlo samo za to, da zatro vino, pivo in jeruš, ki ga povžije Slovenija na leto za 1 milijardo Din. Alkohol tej gospodi ni samo sredstvo za dosego milijonskih dispozicijskih fondov! Kdor plača, naj se še naprej potaplja v jerušu. Brez jeruša ne bi bilo davkov, brez davkov ne milijonske kase SLS!

Proračunska etika SLS je res krasna in vzorna! Etika dispozicijskih fondov je mogočna velesila. Ona požira slovesne obljube SLS in slavnostna zagotovila predsednika oblastne skupščine ter poslevodečega predsednika SLS g. dr. Natlačena. Ona ustvarja v klerikalni politiki dualizem med Ljubljano in Beogradom. V Ljubljani hujska ljudi proti Beogradu, da gre v njegovo žrelo letnih 840 milijonov direktnih in indirektnih davkov, nazaj se jih pa najmanj 400 miljonov ne vrne. V Beogradu podpira in vzdržuje režim, ki še oblastnim skupščinam niti toliko ne da, da bi ne bilo treba strašnih milijonov novih oblastnih davkov. V Ljubljani je z goljufivimi obljubami pridobitnikom izvabila Zbornico TOI, v Beogradu govori in glasuje proti odpravi dohodnine, ki žuli samo prečane.

V Ljubljani govori, piše in glasuje proti čl. 44 finančnega zakona, v Beogradu pa zagovarja absolutistično redukcijo univerz in glasuje za čl. 44. V «Slovencu» psuje SDS, da je v službi velekapitala, ker protestira proti uvedbi davka na produkcijo premoga, proti kateri je vložila svoj protest tudi «Delavska Zbornica», pred zlatim obličjem TPD pa pade na tla in sama preko noči izpremeni produkcijski davek v konzumni. SDS ostane velekapitalistična, oblastni dispozicijski milijonarji pa zagovorniki konzumentov in proletarijata.

Etika je etika in politike, katere ne vodi etika, ne smemo gojiti. Tako je menil modrijan Sokrat in zakaj ne bi zagovarjal klerikalne etike tudi advokat SLS, g. dr. Adlešić!

Radikalni nezadovoljneži in opozicija

Beograd, 20. decembra. p. Nocojšnji večerni listi beležijo vesti o akciji radikalskih nezadovoljnežev proti režimu g. Vukičevića in pišejo, da vodi vso akcijo bivši zunanji minister dr. Ninčič. »Pravda« naglaša, da stoji dr. Ninčič v tesnih stikih z voditelji kmečko-demokratske koalicije ter da podpira njeno akcijo. »Pravda« tudi beleži, da obstoja v zadnjem času posebno veliko nezadovoljstvo med vojvodinskimi radikali, katere je zelo razburil sklep vlade, s katerim je odklonila zahtevo po takojšnji odpravi dohodnine v prečanskih pokrajinah.

Ukinjenje železniške aprovizacije

Beograd. 20. decembra. p. V prometnem ministrstvu je bil danes podpisan odlok, s katerim se ukinjajo železničarske aprovizacije v Zagrebu, **Ljubljani** in Sarajevu, ki jih je doslej finansiralo prometno ministrstvo. Mesto njih se bodo osnovali konzumi.

Zaupnica Baldwinovi vladi

London, 20. dec. (Io.) Spodnja zbornica je s 256 glasovi proti 102 odklonila predlog delavske stranke, v katerem se izraža vladi zaradi njene politike v brezposelnem vprašanju nezaupnica.

Tudi naše pravosodstvo drvi v prepad

Dr. Žerjav o nevzdržnih razmerah v sodni upravi

Razprava o proračunu ministrstva pravde. — Partizanstvo se je začelo uvajati že tudi v Slovenijo. — Nesmiselne redukcije. Obupne razmere v Bosni

Beograd, 20. decembra i. Na današnji seji fin. odbora se je pričela razprava o proračunu ministrstva pravde. Minister dr. Subotić je v svojem ekspozeju naglašal, **da je zaradi stalnih redukcij pri sodiščih nastopilo neznosno stanje,** tako da v tem pravcu ne more iti dalje.

Posl. Smodej je nato dal kratko izjavo, da je SLS proti ukinitvi upravnega sodišča v Celju. Njegova izjava je vzbudila velik smeh. Slišali so se medklici :»Saj ste to vi predlagali!« »Vaš minister je podpisal ta predlog.« Poslanec Smodej se je izmotaval, češ, da klerikalci, četudi so v vladi, lahko dajejo take izjave, kar je vzbudilo še večjo veselost in klice: »Jutri boste pa drugače glasovali!«

Posl. dr. Žerjav

je med drugim izvajal:

Današnji govor ministra pravde je priznanje, da je g. minister slab zastopnik interesov svojega ministrstva napram finančnemu ministru. Noben minister pravde ne bi smel podpisati takega proračuna, kakor ga je podpisal g. dr. Subotić. Opozicija bi ga podpirala, ako bi se upri nesmiselnim redukcijam, ki ogrožajo naše pravosodje. **Opozicija mora z obžalovanjem ugotoviti, da se**

stanje pravosodstva od leta do leta slabša

Razmerje med prečanskimi kraji in med srbijanskimi pokrajinami je podobno razmerju napram inozemstvu. Pravna pomoč in izvršbe se prečanskim sodnijam v Srbiji izigravajo, čemur bi bilo mogoče pri dobri volji odpomoči tudi že pred izenačenjem zakonodaje. Izenačenje zakonov pa moramo odklanjati, ako bi pomenilo stvarno poslabšanje. Potem je bolje, da počakamo še pet ali tudi deset let. Letošnji finančni zakon obsega le tri določbe ki se tičejo ministrstva pravde, a vse tri moramo odkloniti. Zavzemanje g. Smodeja za upravno sodišče v Celju je prosta demagogija. Mi želimo, da se državni svet razbremeni v korist upravnih sodišč, ki nam bodo potrebna tudi kot korektura naših samouprav, zlasti oblastnih, kjer že cvete partizanstvo.

Ministra pravde obtožujem tudi, da je prvi začel z odkritim

partizanstvom pri postavljanju sodnikov v Sloveniji

G. Smodej je ravnokar v svojem govoru priznal, da v Sloveniji nikdar ni bilo v tem oziru zlorabe in za to priznanje sem mu hvaležen. Sedaj pa so se dogodili in se pripravljajo slučaji, ki so vsega obsojanja vredni. (Medklic: »Radovljica!« Poslanec Smodej: »Kje se pripravlja?« Opozicija: »Fišinger!! Posl. Smodej razburjeno kriči, **da je korupcija na strani sodnij, ki niso vzele v terno predloge somišljenikov SLS.**)

Posl. Žerjav ostro zavrača klevete gospoda Smodeja in nadaljuje:

V čl. 40 predlaga vlada, naj se

stražarskemu osobju

odvzamejo nagrade po 1 Din za vsako uro nočne službe. Gospodje od večine so junaško proti siromakom, ki imajo zelo težko in razburljivo službo, kar so znova dokazali dogodki v Bihaču. Jetniški uslužbenci so vrh tega degradirani na dnevničarje, dasi vrše službo izredne odgovornosti. Minister pravde naj tudi za nje izposluje možnost, da ostanejo programatični nameščenci. Govornik najavlja tozadevni amandman za fin zakon in dalje opozarja na **krivice, ki se gode sedaj sodniškim slugam,** katerih delokrog je v Sloveniji docela drugačen in mnogo bolj odgovoren kakor v Srbiji. Zato naj se v fin. zakon vnese amandman, da se morejo po izpolnitvi gotovih predpogojev prevesti v kategorijo zvaničnikov.

Nato je govornik prešel na kritiko čl. 69, ki vsebuje

usodno omejitev prometa z nepremičninami

na ozemlju 50 km od državne meje, kjer je prenos lastnine in celo že zakup vezan na predhodno odobrenje ministra za vojno in ministra notranjih del. Med živahno veselostjo celega finančnega odbora slika govornik, kako sedaj potujejo taki akti po ministrstvih, če gre za kupno pogodbo inozemcev. Določbe lanskega člena 342. finančnega zakona na bolj tepejo doseljene naše rojake iz Julijske Krajine, ki si še niso mogli kupiti državljanstva. Člani neprijateljskih narodov že najdejo kakega slamnatega moža, če hočejo pri nas kaj kupiti. *Nove določbe pa ustvarjajo še večje komplikacije in dajejo možnost nečuveni korupciji.* Govornik analizira poedine, popolnoma nezrele predpise nameravanega člena 69, med katerimi je še najbolje to, da je predlagatelj *pozabil povedati, kdo bo imel pravico, da kaznuje prekršitve v denarno globo v znesku do 500.000 Din.* Zato pač nihče ne bo te kazni plačal. Govornik zahteva, da minister pravde ta člen umakne, da se ne bo ljudstvo brez potrebe razburjalo.

Govornik je nato obdelal posamezne točke proračuna za Slovenijo, zlasti

brezsmiselne redukcije.

Pozval je ministra, naj z amandmanom v finančnem zakonu vsaj en del sodnih taks, ki *vržejo preko 7 milijonov dinarjev na leto samo v Sloveniji,* porabi za povečanje onih postavk, ki so v proračunu prenizko predvidene. Zmanjšanje vodilnega pisarniškega in zemljeknjižnega osobja za 10 in ostalega pisarniškega in zemljeknjižnega osobja za nadaljnih 10 mest bo onemogočilo redno zemljeknjižno službo. Redukcija 14 paznikov ogroža kaznilniško službo. Prihranilo pa se pri tem ne bo nič. Brisanje nagrad za cenzuro onemogoča pravočasno cenzuro, ki je že zdaj za časopisje združena z velikimi težkočami. *Redukcija izdatkov za kazensko postopanje* mora povzročiti ukinitev kazenske procedure med proračunskim letom. S kreditom 20.000 Din za knjižnice in časopisje ne bodo mogli sodniki naročiti niti «Službenih novin». Velik škandal za državo in ogromna škoda za prebivalstvo je ukinitev uradnih dnevov izven sedežev sodišč. Brisanje izdatkov za dovršenje zemljiške knjige v Prekmurju je istotako sramota države. Govornik poziva ministra pravde, *naj bo mož in zahteva kredite,* ki so potrebni za funkcijoniranje sodišč.

Za dr. Žerjavom je govoril radičevec dr. Šutej, ki je izjavil da je bil izvoljen v Bosni kjer je preživel več let kot sodnik in odvetnik in so mu torej razmere v tej pokrajini podrobno znane. Bosna in Hercegovina je nekoč imela pravosodje, sedaj ga je izgubila. Sarajevsko upravno sodišče je popolnoma v rokah radikalne stranke, kar se je zlasti pokazalo pri zadnjih oblastnih volitvah. Postavljanje sodnikov v Bosni se vrši po ključu 1:2:3. V Bosni se celo dogaja, da se že sestavljeni sodni senat tik pred razpravo kakega količkaj političnega procesa na zahtevo politične stranke kratkomalo spremeni.

Ves finančni odbor je pazno poslušal izvajanja obeh govornikov in celo minister pravde je končno resignirano vzkliknil: »Saj jaz nisem napravil tega proračuna!«

Prihodnja seja bo jutri popoldne ob 4.

Nova blamaža vlade v zakonodajnem odboru

Vlada je zopet zahtevala odgoditev odločitve o sodniških plačah, sekcija zakonodajnega odbora pa je na predlog dr. Kramerja to zahtevo odklonila

Beograd, 20. decembra p. Sekcija zakonodajnega odbora je danes nadaljevala svoje delo. V smislu svoječasnega sklepa bi se moralo danes definitivno rešiti vprašanje nove ureditve sodniških plač. Po otvoritvi seje je podal minister pravde dr. Subotić izjavo, da vlada, žal, še ni zavzela svojega stališča glede tega vprašanja in prosi zato, naj se razprava o tem odgodi, prosi zato, naj se razprava o tem odgodi preko božičnih praznikov. Ta izjava je povzročila splošno presenečenje. Razvila se je živahna debata. **Dr. Kramer** je opozoril, da je sekcija soglasno sklenila, naj se to vprašanje danes definitivno reši in da je minister takrat na to pristal, sedaj pa zahteva ponovno odgoditev. Sekcija na to ne more pristati. Če hoče vlada rešiti to vprašanje na drug način, naj si išče večine v plenumu zakonodajnega odbora. Zato predlaga, naj **sekcija ne glede na stališče ministra pravde nadaljuje svoje delo in reši to vprašanje kakor smatra za pravilno in potrebno.**

Predlogu dr. Kramerja se je pridružil v imenu HSS dr. Maček in vsi ostali zastopniki opozicije. Člani vladne večine so sicer poskušali uveljaviti predlog ministra pravde, vendar pa so demokratski poslanci izjavili, da so tudi oni za to, da se vprašanje sodniških plač reši v zakonu o sodnikih. **Minister pravde je nato kratkomalo zapustil sejo ter odšel na sejo finančnega odbora,** kjer se je vršila razprava o proračunu ministrstva pravde. Med vladno večino in opozicijo je prišlo končno do kompromisa, da bo sekcija na jutrišnji seji definitivno sklepala o tem vprašanju.

Monarhistična zarota v Odesi

Odesa, 20. dec. g. Tu so odkrili monarhistično organizacijo, ki se je imenovala «Telesna straža Nikolaja Nikolajeviča». Organizacija je nameravala izvršiti napade na vlake in železniške nasipe ter teroristične akte proti uradnikom sovjetske vlade. Vsi člani te organizacije so bili aretirani ter izročeni sodišču.

Pariz proti italijanskim zahtevam

Oficijozen francoski list odklanja fašistični program. — Italija ne sme dobiti pravice za vmešavanje na Balkanu

Pariz, 20. decembra, h. «Temps» se bavi v uvodnem članku s francosko-italijanskimi odnošaji ter izraža svoje začudenje, da nadaljuje italijanski tisk tudi po zadnji Mussolinijevi izjavi svojo polemiko, ki nikakor ne bo olajšala diplomatskih pogajanj. Glede italijanskih zahtev, ki so bile nedavno formulirane v «Giornalu d'Italia», je «Temps» mnenja, da ne morejo tvoriti glavne podlage ter opozarja na to, da so glavne ovire z italijanske strani splošnega značaja. Tudi zahteva po priznanju nadmoči v Sredozemskem morju in na Balkanu, je problem splošne politike, ki poleg Francije interesira tudi Anglijo in druge države.

Pariz, 20. decembra, h. O vprašanju italijansko-francoskih odnošajev piše «Petit Journal», da so pogajanja med Parizom, Madridom in Rimom glede tangerskega vprašanja na dobrem potu. Španska vlada jemlje sedaj v obzir več predlogov, ki izvirajo iz pogajanj, ki so pričela pred enim letom in ki bodo brezdvomno kmalu končana. Francija bo na to pripravljena razpravljati o pogojih glede udeležbe Italije pri tangerskem statutu. Dalje piše list, priznanje hegemonije Italije ali katerekoli druge države na Balkanskem polotoku bi bila misel, ki popolnoma nasprotuje načelom Društva narodov. Balkanski narodi imajo kakor vsi ostali narodi pravico na popolno neodvisnost in vzhodno vprašanje, ako bi še obstojalo, se ne more rešiti z mandatom na Balkanu.

Madžarska zunanja politika

Madžarski zunanji minister o odnošajih s sosednimi državami. Prijateljsko razmerje z Italijo

Budimpešta, 20. decembra. g. Zunanji minister Valko je danes informiral zunanji odbor magnatske zbornice o decemberskem zasedanju Sveta Društva narodov in o splošnem zunanje - političnem položaju. Madžarska vlada je kot mandator madžarskih državljanov, ki imajo posestva v Transilvaniji, stavila rumunski vladi ponudbo za praktično rešitev vprašanja agrarne reforme. Rumunska vlada pa je to ponudbo odklonila. Odnošaji med Rumunijo in Madžarsko so bili moteni vsled politike glede posestev in vsled zadnjih dijaških izgredov. Po teh zadnjih dogodkih so bili, je dejal Valko, zelo vznemirjeni naši soplemenjaki, kar seveda ni koristilo ohranitvi dobrih sosednih odnošajev. Po znakih v Češkoslovaški se more soditi, da je Češkoslovaška v stalnem razburjenju zaradi tega, da se za krivice, ki so storjene v mirovnih pogodbah, vedno bolj zanimajo široki krogi Evrope in Amerike. Škodljive posledice tega razburjenja pa se žal izražajo v ostrejšem postopanju z madžarskimi manjšinami na Češkoslovaškem. **Odnošaji Madžarske do Italije so zelo prijateljski.** Z Italijo se vodijo obširna pogajanja gospodarskega značaja. Nekoliko vsled falzifikatorske afere oslabljeni odnošaji s Francijo so se izboljšali. Angleško blagohotno stališče do Madžarske se ni izpremenilo. Kar se tiče Poljske, se nadaljuje tradicijonalno prijateljstvo. Odnošaji do Rusije so neizpremenjeni. Z Rusijo nimamo nobenih pogodb. Tega stališča tudi ne bomo opustili. V odnošajih do Jugoslavije lahko pokažemo nekaj uspehov.

Strašna smrt na dnu morja

Vsled visokega in razburkanega morja so se morali ustaviti vsi poskusi za rešitev preostale posadke potopljene podmornice «S 4». — Zadnja steklenica kisika. — V Zedinjenih državah molijo za ponesrečene mornarje

Princetown, 20. decembra, s. Reševalne ladje in potapljači, ki se še vedno trudijo dvigniti podmornico, so morali danes opoldne zaradi visokega morja in velikih valov, ponovno prekiniti svoja rešilna dela. **Iz zadnjega trkanja ponesrečencev se more sklepati, da so ti že tako oslabljeni, da ne morejo več dati rednih znamenj. Vihar postaja vedno večji. Ni mnogo upanja na rešitev.**

Newyork, 20. decembra (be.) Zaradi strahovitega orkana so bila dela za rešitev posadke potopljenega ameriškega podmornika «S 4» prekinjena ter je malo upanja, da se reši posadka.

Newyork, 20. decembra, g. Rešilne družbe in pomorski strokovnjaki so izgubili vsako nado za rešitev ponesrečenih mornarjev v podmornici «S 4».

Zadnjo vest, ki so jo dobili iz podmornice, se je glasila: **uporabljamo zadnjo steklenico kisika. Imamo samo še do 6. ure kisika. Hitite, ako je rešitev sploh še mogoča.**

Vsi poskusi dobaviti mornarjem kisik, so se ponesrečili. Z gotovostjo se more računati, da umira posadka grozne smrti. V reševalnih delih je bil en potapljač težko ranjen in ga je njegov tovariš le z veliko težavo spravil iz vode. Profesijonalni potapljači oklevajo, vendar pa se še vedno javljajo prostovoljno potapljači, ki hočejo pomagati ponesrečencem. Nekateri potapljači pravijo, da mora biti v podmornici 20 do 22 oseb, ker so se čuli znaki tudi na drugem delu podmornice. Strokovnjaki pa pravijo, da jih ne bo več kot 10 do 12. Za dviganje podmornice bi ob največjem naporu rabili 48 ur, ker leži podmornica v blatu. Skoraj izključeno je, da bodo ponesrečenci zdržali še toliko časa.

Newyork, 20. decembra, s. Prebivalstvo Zedinjenih držav je bilo sinoči ob 22.30 brezžično pozvano, naj moli za mornarje potopljene podmornice «S 4». Tudi pri otvoritvi kongresa se je molilo za nesrečnike. Morje je sedaj tako visoko, da so bila ustavljena vsa reševalna dela. (Glej tudi poročilo na 6. strani.)

Katastrofalna zima v Evropi

Oster mraz v ČSR. — Dunav zamrznil. — Huda zima v Nemčiji. V Franciji zmrznilo več ljudi. — Železniške nesreče na Poljskem. — Strašen mraz v Sibiriji. — Viharji in zameti vsepovsod

Praga, 20. decembra. s. Meteorologična postaja javlja, da se je včeraj razjasnilo, kar je povzročilo, da je mraz postal še večji. Heb je imel 28 stopinj pod ničlo, Budjevice 23, Tabor 22, Tropava in Prerov 19, Praga pa 18.7. Takega mraza ne pomnijo od leta 1922.

Dunaj, 20. decembra. s. Ker je snoči prenehalo snežiti, je danes promet v mestu in na železnicah popolnoma normalen. Samo nekateri inozemski vlaki so prihajali s polurno zamudo. Na Dunaju je bila jutranja temperatura 12 stopinj pod ničlo, v Linzu pa 20 stopinj. Tudi v alpskih krajih je temperatura zelo visoka, dočim je v visokem gorovju padla. Tako je imel Sonnblick samo še 17 stopinj pod ničlo.

Budimpešta, 20. decembra. s. Iz vse države poročajo o velikem mrazu in zametih. Vsled mraza se je dogodilo več nesreč. Na Blatnem jezeru so dve ladji in en motorni čoln s svojimi potniki zmrznili sredi jezera.

Budimpešta, 20. decembra. g. Dunav je danes popolnoma zamrznil. 24 parnikov je ostalo v ledu.

Berlin, 20. decembra. s. Danes je bila najnižja temperatura. V notranjem mestu je znašala v dopoldanskih urah 12 stopinj, v zunanjih okrajih pa 18 stopinj in še več. Reke in jezera v bližnji in daljni okolici so pokrita z debelim ledom. Reka Mosel je na dolžino 3 do 4 km popolnoma zamrznena. Tudi dotoki so popolnoma zamrznili. Tudi Maina vodi seboj velike množine ledu. Led je na Renu pri Koblenzu poškodoval most. Vsled velikega mraza prihajajo vlaki s precejšnjimi zamudami, ker morajo voziti na zledenelih tračnicah precej počasi. Deloma so bile zmrznjene tudi kretnice.

Pariz, 20. decembra. s. Vsled močnega mraza je zmrznilo mnogo oseb. Mraz je ponoči nekoliko pojenjal. Pričakuje se, da se bo temperatura še bolj dvignila.

Varšava, 20 decembra. g. Vsled snežnih meteževa sta se dogodili dve železniški nesreči. Pri Radomsku je lokomotiva zavozila v prtljažni voz. Dva poštna uradnika sta bila ranjena. V Drohobyczi je skočil s tira oseben vlak. Pet vagonov je bilo poškodovanih.

Moskva, 20. decembra. g. Iz Sibirije prihajajo vesti o strašnem mrazu, ki je v zadnjih dneh dosegel 50—55 stopinj pod ničlo. Mnogo ptičev pada kot ledene kepe iz zraka na tla. Po vesti iz Burge, je strašanski snežni vihar uničil kitajsko karavano, ki je preko Mongolije potovala v Kiahto. Do sedaj so našli 20 zmrznjenih trupel.

Bukarešta, 20. decembra. g. Po vsej državi vlada velik mraz. Temperatura je padla na 20 stopinj pod ničlo. Železniški promet je deloma ukinjen. Simplon express danes ni dospel v Bukarešto.

Rim, 20. decembra. s. Jutranji listi poročajo tudi iz Južne Italije o velikem snegu. Na progi Bari - Matera je bil železniški promet zaradi snega deloma ustavljen. Ponekod je sneg poldrugi meter visok. Delni promet se je vršil le s prestopanjem. Na progi Bari - Tarent so bili včeraj ponoči vlaki zadržani na progi ter so mogli šele po trudapolnem delu pomožnega osobja nadaljevati svojo vožnjo. Telefonske in brzojavne proge v teh krajih ne funkcijonirajo. V Lecce je sneg 80 cm visok. Tudi v okolici Beneventa je zapadel visok sneg, tako da je promet z goratimi kraji te pokrajine nemogoč.

London, 20. decembra. g. V obalnih mestih je divjal sneženi orkan. Čeprav je vreme jasno, je temperatura padla pod ničlo. V nekaterih delih Anglije je zimska sportna sezona v polnem razmahu.

London. 20. decembra. (Io.) V bližini Oldheada je klical včeraj na pomoč neznani parnik. Ker je bilo morje zelo nemirno, se rešilne ladje niso mogle približati parniku.

Berlin, 20. decembra. (be.) Na norveški obali se je potopil norveški parnik Wilson. Utonilo je 11 oseb.

Oblastne davščine sprejete

Klerikalna večina ljubljanske oblastne skupščine je včeraj sprejela predlagani proračun in odobrila nove oblastne davščine, odklonila pa vse predloge opozicije

Ljubljana, 20. decembra.

Danes je ljubljanska oblastna skupščina nadaljevala podrobno razpravo o proračunu in sicer o poglavju

Zdravstvo in socijalno skrbstvo

Po poročilu referenta finančnega odseka prof. Jarca je prvi govoril

posl. Ivan Tavčar,

ki je povdarjal, da je socijalno skrbstvo z ozirom na druge proračunske postavke zelo slabo dotirano. Davek na premog so hotele že prej uvesti občine v rudniških revirjih, toda vlada jim tega ni dovolila. Ako uvede davek sedaj oblastna skupščina, bi bilo v redu, da ga porabi v isto svrho, kakor so ga hotele občine, to je za zgradbo stanovanjskih hiš za delavstvo. Zato ponavlja svoje že prej stavljene predloge glede prispevkov za rudarski stanovanjski fond, skrbstveni fond, delavske kuhinje itd. (Posl. Križnič: »Kaj pa je storila Delavska zbornica za delavske kuhinje?) Ni moja naloga, da bi zagovarjal Delavsko zbornico. Čudim pa se gospodu, ki je iz Trbovelj doma in ne ve, da je Delavska zbornica žrtvovala ogromne vsote za ustanovitev delavskih kuhinj in to iz svojega proračuna, ki znaša samo 2 milijona dinarjev, dočim oblastna skupščina pri proračunu 55 milijonov ne najde niti zneska 200.000 za te hvalevredne institucije. Niti skromne postavke 100.000 Din za okrevališča stromašnim otrokom večina noče sprejeti. Ker je večina zavrnila vse predloge opozicije, se ne sme čuditi, ako bo ta nadaljevala najostrejšo borbo proti reakcijonarni politiki večine.

Posl. dr. Brecelj (SLS) je obširno poročal o zdravstvenih ustanovah. Pri prevzetih zdravstvenih zavodih je država zapustila 3 milijone dinarjev dolgov, razen tega pa je državni proračun tudi letos za 2 milijona prenizek. Sedaj se vrše z vlado pogajanja, da bi se ti zneski izplačali. Referent je naglašal potrebo zgraditve nove umobolnice, za kar se bo rabilo okrog 30 milijonov dinarjev. Ustanoviti pa bo treba tudi zavod za alkoholike.

Posl. inž. Zupančič (SKS) je naglašal, da je bilo skrajno nespametno prevzeti od države pasivne ustanove, za katere smo dobili samo 14 milijonov, dočim bi bilo potrebnih 26 milijonov. Druge oblastne samouprave so bile v tem pogledu pametnejše in niso hotele ničesar prevzeti, česar bi ne mogle vzdržati z državnimi prispevki.

Posl. Sitar je omenjal, da je prej TPD v laškem okraju plačevala 98% okrajnih doklad po uveljavljenju nesrečnega čl. 82, plačuje sedaj le 25%. Kljub uvedbi oblastnega davka bo še vedno profitirala 48%, zato predlaga, naj bi vsako podjetje, ki izkaže nad 1 milijon čistega dobička prispevalo za socijalno skrbstvo 5% čistega dobička. Opozarjal je dalje na žalostne stanovanjske razmere v rudniških revirjih in naglašal potrebo, da priskoči v tem pogledu oblastna uprava na pomoč. Predlagal je, naj se za brezposelne rudarje vzpostavi postavka 600.000 Din, oni milijon, ki je določen za zgradbo stanovanjskih hiš pa razdeli tako, da dobi Ljubljana 250.000 Din, Trbovlje 500.000, Tržič 100.000, Jesenice in Koroška Bela 100.000 ter Zagorje 50.000 Din.

Posl. dr. Puc je naglašal, da se bodo izdatki množili od leta do leta. Zdravstveni proračun znaša za letos 26 milijonov dinarjev, prihodnje leto se bo zvišal gotovo za mnogo odstotkov in takrat ne bomo vedeli odkod vzeti denar. V prevzetih zdravstvenih zavodih naj obl. odbor obdrži dosedanje osobje. Veliko skrb je treba posvetiti tudi izseljeniškemu vprašanju. Omejiti pa se pri tem ne smemo samo na izseljence v tujini, temveč moramo skrbeti tudi za Slovence, ki so se izselili v druge dele Jugoslavije. Brez dvoma so v naši državi še kraji, kjer se more zaslužiti kruh, prav tako kakor v Ameriki. Treba je samo ljudi, ki se tam nasele, v začetku podpreti.

Pri glasovanju

je bilo poglavje o zdravstvu, dobrodelstvu in socialnem skrbstvu sprejeto nespremenjeno. Večina je odklonila predlog posl. Tavčarja, naj se za zgradbo stanovanjskih hiš dovoli 1 milijon dinarjev, nadalje predlog posl. Sitarja, naj se kredit za pospeševanje gradnje stanovanjskih hiš razdeli po posameznih krajih. Odklonila je tudi vse druge predloge obeh poslancev za podporo v razne socijalne in dobrodelne namene (skrbstveni in brezposelni fond, delavske kuhinje, okrevališča stromašnih otrok itd.)

Ob 13.30 je bila dopoldanska seja zaključena in sklicana popoldanska za 16.30.

Na popoldanski seji se je pričela

razprava o dohodkih

v oblastnem proračunu in o predloženih finančnih uredbah.

Poročevalec fin. odseka prof. Jarc je v svojem poročilu naglašal, da so dohodki razdeljeni v tri skupine: v lastne dohodke, v dohodke, delegirane od države, in v dohodke od predlaganih davščin, ki naj bi krili deficit, v kolikor ne morejo pokriti proračuna lastni in od države delegirani dohodki. V debati je prvi govoril

posl. Mohorič,

ki je uvodoma povdarjal, da bi bilo treba predvsem pospešiti uveljavljenje zakona o samoupravnih financah. Potrebno bi bilo tudi spomniti vlado na člen 73 zakona o oblastnih in sreskih samoupravah, po katerem mora država izročiti samoupravam del fonda, ki se ima osnovati iz izkoriščanja državnih gozdov, rudnikov itd. Predlaganje računov, bodo po uveljavljenju nove mogoče Družbe, obvezane za javno polaganje računov, bodo po uveljavljenju nove oblastne doklade plačale 96.32 % celokupnega izkazanega dobička. Preveliko obdavčenje teh podjetij je že sedaj vzrok, da prenašajo svoje sedeže izven Slovenije v druge pokrajine. Zato se je bati, da se bo to v bodoče v še večji meri godilo.

Enotranska je tudi davščina na motorna vozila, ker se ne uvaja istočasno tudi davščina na živinska vozila. Predvsem pa je treba upoštevati, da smo navezani na tujski promet in da smo industrijalna pokrajina, zaradi česar bi morali skrbeti, da bi se pri nas promet čim bolj razvijal.

Glede trošarine na vino je opozoril govornik, da smo v trgovinskih pogodbah s tujimi državami, tako n. pr. z Italijo in Nemčijo obvezani, da ne smemo uvajati na uvoz nikakih avtonomnih doklad. Zaradi tega se je bati, da bo konkurenca tujih vin še bolj narastla. Z davščino na premog bodo predvsem prizadeti privatni konzumenti, šole in javni zavodi.

Pri davščinah na zabavne prireditve bi se moralo upoštevati, da ni vseeno ali se take prireditve vršijo v velikem ali malem obsegu. Ni prav, da morajo tudi podeželske gostilne plačevati za zabavne prireditve veliko takso 250 Din. Glede trošarine na žganje je govornik opozarjal na nevarnost, da se bo zaradi nje le še povečalo tihotapstvo z nezatrošarinjenim žganjem.

Posl. Mohorič je končal: »Nove davščine naj stopijo v veljavo 1. januarja. Danes imamo 20. decembra in oblastni odbor bi moral v prihodnjih enajstih dneh izvršiti velikansko nalogo: spraviti proračun pod streho, izdelati pravilnike, predložiti vse skupaj velikemu županu, nato fin. ministru in končno vse uredbe še razglasiti v »Ur. listu«. V najboljšem slučaju se bo to zgodilo 19. januarja. Mislim, da se ne bo našel gostilničar in trgovec, ki bi dovolil finančnim organom popis svoje zaloge na podlagi uredbe, ki bo šele pozneje stopila v veljavo. Zgoli iz tehničnih razlogov bi bilo potrebno, da se uvedba teh davščin prenese na državno finančno leto, ki se začne s 1. aprilom 1928, drugače bo nastala v trgovskih in obrtniških krogih velika zmešnjava. Konkretnih predlogov ne stavljam, ker nočem, da bi jih večina zavrnila, smatram pa, da so navedeni razlogi tako stvarni, da bo samo v njeno korist, ako jih bo upoštevala.«

Posl. **Tomazin** (SLS) se je kljub temu, da je zastopnik vinorodnega okraja, izrazil za uvedbo oblastne davščine na konzum vina in se pri tem po svoji navadi neokusno zaletaval v opozicijo.

Posl. **Karl Mayer** (SDS) je povdarjal potrebo, da oblastni odbor iz dohodkov lovskega zaklada, ki ga bo dobila samouprava od države in ki se bo povečal z zvišanimi taksami na lovske karte, podpira predvsem povzdig lova in nakloni v to svrho potrebne podpore SLD in Zelenemu križu. Ti dve organizaciji sta doslej dobivali podporo iz tega fonda od velikega župana in je prav, da jo dobiva v bodoče tudi od oblastnega odbora. Nadalje je govornik izrazil željo, naj bi se pri uvedbi davščine na zabavne prireditve napravila izjema za ognjegasna društva.

Posl. **Lebinger** (SLS) je zagovarjal vse predlagane davščine, češ, da ne bodo obremenile nikogar v znatni meri.

Posl. **Zupančič** (SKS) je predvsem konstatiral, da je oblastna skupščina letos 23. februarja soglasno izrekla, da slovensko ljudstvo ne prenese nobenih novih davkov. Že na zadnjem zasedanju oblastne skupščine je bilo sklenjeno, naj se pokrbi, da bo vlada odstopila svojo takso na avtomobile samoupravam. To pa se ni zgodilo. Krivično je, da se obdavčujejo sedaj tudi avtobusi, ki služijo splošnim prometnim potrebam ker bo moral davščino plačevati vsak potnik, torej tudi kmet. Marsikje se večji tujski promet vrši samo par mesecev na leto, vendar pa bodo morali avtobusi plačevati polne takse.

Posl. **Hauptman** (SLS) je v daljšem govoru zagovarjal uvedbo davščine na vino in druge alkoholne pijače.

Poslanec dr. Puc

je predvsem zavrnil napade posl. Tomazina, ki so žalili ugled oblastne zbornice. Trditev večine, da uvaja samo prostovoljne davščine, ni resnična. Z novim davkom na premog bo obdačen najrevnejši konzument in mnoge se mu ne more izogniti. Zato predlaga, naj se oblastna davščina pri kosovcu zniža od 12.50 Din vsaj na 8 Din.

Glede davka na vino opozarja govornik na različne nazore klerikalnih večin v ljubljanski in mariborski skupščini, ker uvajajo v Mariboru mnogo manjše davščine.

Glede obdavčenja avtobusov se govornik strinja z izvajanji poslanca Zupančiča. Zahteva, naj se črta tudi določba, da morajo tuji avtomobili ravno v Ljubljani plačevati oblastno takso, ker se bodo s tem odbijali tujci od Ljubljane. V uredbi o davku na poset nočnih kavarn ugotavlja, da ni točno precizirano, kaj so »nočne kavarne in ostala zabavišča«. V uredbi o davščini na plesne prireditve naj se črta določba, da jamči za takso gospodar lokala.

Posl. **Bogovič** (SDS) je opozarjal, da se z novimi taksami na vino ubijata predvsem vinogradništvo in gostilničarski stan. Prizadeti bodo zlasti mali gostilničarji na deželi, ki že sedaj komaj životarijo. Proti uvedbi oblastne takse na vino se izrekajo gostilničarji tudi iz vrst SLS, ki ravno tako kakor drugi ne morejo prevzeti na svoja ramena nobenih novih davkov. Na medklic posl. Skubica je odvrnil govornik: »Vam, g. župnik, je seveda vseeno, toda živeti morajo vsi stanovi. Jaz sem kmet in poznam razmere na deželi, zato predlagam, naj se oblastna davščina na domače vino sploh ne uvede.«

Posl. **Ivan Tavčar** je predlagal, naj se v uredbi o oblastni trošarini na porabo premoga v paragrafu 2. dostavi naslednje besedilo: »Trošarine so oproščene občine ter vsa javne korporacije, zavodi in ustanove za premog ki ga potrošijo za svoje potrebe.

Posl. **Tratnik** (SLS) je zagovarjal uvedbo novih davščin. Priznal je objektivnost izvajanj poslanca Mohoriča, o katerem je celo izjavil, da ga prav nič ne privoščí opoziciji . . .

Posl. **Bukovec** (SKS) je povdarjal, da je včeraj zbornica TOI, ki je sedaj popolnoma v rokah SLS, odločno zavzela stališče, naj država odstopi točno določene davke samoupravam, dočim je večina v oblastni skupščini odklonila ves tozadevne predloge. Govornik je nadalje opozarjal, da bodo kljub diferenciranju davščine na domača in tuja vina dalmatinska in banatska vina še vedno cenejša od naših. Ako bodo hoteli domači vinogradniki konkurirati s tujim vinom, bodo morali pač znižati cene svojega produkta, tako da se jim bodo vinogradi rentirali samo z 2 %.

Govorilo je še par poslancev SLS, ki so seveda vsi zagovarjali nove davščine, nakar je večina v zaključnem glasovanju sprejela proračun in nove davščine.

Pri davku na premog je večina upoštevala v toliko predloge opozicije, da je znižala trošarino pri kosovcu od 12.50 na 10 Din, pri kockovcu pa od 8 na 7.50 Din. Razen tega se je sprejela določba, da more oblastni odbor pri premogu, ki se v industriji porablja kot surovina, dovoliti 50 % popusta. Odklonjen pa je bil predlog posl. Ivana Tavčarja, naj se trošarine od premoga oproste občine in javni zavodi.

Jutri ob 9. dopoldne ima sejo finančni odsek, ob 15. pa odseka za javna dela in kmetijstvo. Prihodnja plenarna seja oblastne skupščine bo v četrtek ob 9.30. Na dnevnem redu so v glavnem poročila odsekov.

Šolska reforma na Češkoslovaškem

H. *Praga*, 17. decembra.

Istodobno, ko priobčujejo jugoslovenski listi «Glavne obrise šolske reforme» kot definitivno delo tozadevne komisije, se je vnela v češkoslovaškem časopisju ljuta «diskusija» o reformi šolske uprave v ČSR, ki jo pripravlja vlada. Debata je strastna, ostra, razburjena, bo dolgotrajna in bo gotovo učinkovala tudi na notranjo politično konstelacijo. Zdi se, da se klerikalci zavedajo, da imajo baš sedaj v vladnih krogih največji vpliv, zato so si prav ta moment izbrali k *generalnemu naskoku proti šoli, ker računajo, da bodo baš sedaj najlažje uveljavili svoje zahteve.* Ideal, ki ga imajo pred očmi je, kakor so že večkrat docela odkrito in drzovito priznali, šola v Holandiji, ki jo imajo klerikalci popolnoma v svojih rokah. Zakonski načrt, ki je tako elementarno razburil politično javnost, ni še niti izdaleka izgotovljen, pač pa je v delu in fiksirane so že načelne smernice. Te smernice je dobila, kakor se zdi po indiskreciji, v roke opozicija. Inšpiratorji šolske reforme imajo kajpak lahek izgovor, češ da podrobnosti, ki se iznašajo, ne odgovarjajo dejanskemu stanju in da tudi na čela, ki se kritikujejo, še niso končnoveljavno fiksirana.

V kolikor je znano, je vsebina zakonskega načrta o šolski reformi tale:

Poleg naučnega ministrstva skrbe za šolstvo, *šolski sveti* in sicer *pokrajinski, okrajni in mestni.*

Predsednik *pokrajinskega šolskega sveta* je pokrajinski predsednik, njegov namestnik pa pokrajinski podpredsednik. *Ta dva sta seve uradnika.* V pokrajinskem šolskem svetu so nadalje:

a) Zastopniki pokrajinske uprave (12) in sicer tako, da so v šolskem svetu zastopane *vse narodnosti;*

b) Zastopnik glavnega mesta dotične pokrajine (1);

c) Zastopniki verskih organizacij *(duhovniki):* 2 katoliška duhovnika, 1 protestantski, 1 svečenik čsl. narodne cerkve, 1 židovski duhovnik (rabinec);

d) Šolski strokovnjaki (9), ki pa ne bodo voljeni, temveč *imenovani* iz vrst učiteljev in profesorjev.

Okrajni šolski svet: a) predsednik je predsednik okrajne uprave (uradnik), njegov namestnik tudi uradnik;

b) 5 — 8 članov iz članov okrajne uprave;

c) zastopniki verskih organizacij;

d) 3 — 4 učitelji in profesorji;

e) uradniki in okrajni zdravnik (uradnik).

Mestni šolski svet, čigar predsednik je župan dotičnega mesta, dalje kot člani zastopniki občine, zastopniki raznih konfesij-duhovniki in razen določenih občinskih uradnikov tudi 2 ali 3 učitelji.

Proti tej reformi dvigajo svoj glas pred vsem učitelji iz načelnih razlogov, *češ da je reforma naperjena v prvi vrsti proti njim, ker da ima namen vpliv učitelja uničiti in uveljaviti v prvi vrsti vpliv duhovnika, v drugi vrsti pa vpliv birokrata.*

Nasprotujejo reformi vsi *naprednjaki,* nasprotni so ji *Nemci in Madžari,* zadovoljni pa so z njo samo klerikalci.

Napredni češki listi vidijo v reformi zbirokratiziranje šolske uprave *in uveljavljanje klerikalnega vpliva, češ da bi imeli klerikalci po tej reformi večji vpliv na šolstvo, kakor so ga imeli za časa Avstrije pred 60 leti.*

Nemški učitelji in politiki niso z reformo zadovoljni, dasi bi naj bil po tem načrtu deželni šolski svet razdeljen, kakor pod Avstrijo, na *češko in nemško sekcijo.* Branijo se ingerence birokratov, v katerem čutijo nacijonalni vpliv, ne boje se pa toliko kulturne reakcije. Značilno je, da so Čehi napram napovedani šolski reformi dokaj ravnodušni, češ da stvar še ni gotova in da je treba z ozirom na to *počakati s konkretnimi akcijami proti reformi,* dokler leta ne stopi v *končni stadij.* Nemci postopajo drugače: pozivajo svoje poslance, naj se *takoj* natanko informirajo o namerah vlade, naj se seznanijo s podrobnostmi zakonskega načrta in naj pravočasno poskrbe, da se projekt spremeni tako, kakor je v interesu Nemcev. V tem taktičnem oziru je značilna razlika med Čehi in Nemci. Jasno je, katera stranka lahko računa z večjim uspehom take borbe.

Iz tabora vladne koalicije do sedaj ni bilo slišati, da bi kdo posegel v debato o šolski reformi, samo klerikalci delajo cinične opazke na račun razburjenih naprednjakov in trdijo, da ne odstopijo niti za las od svojih zahtev.

Socijalni dogovor med Nemčijo in Poljsko

Varšava, 20. dec. (be.) Danes so bile izmenjane ratifikacijske listine glede nemško poljskega dogovora o socijalnem zavarovanju.

Argentina in Društvo narodov

London, 20. decembra. (be.) Povodom svojega poseta v Londonu je argentinski zunanji minister Gallardo razpravljal s Chamberlainom o možnosti povratka Argentine v Društvo narodov.

Razpad boljševiške opozicije

Iz Moskve prihaja senzacijonalna vest, da je boljševiška opozicija razpadla. Zinovjev je še z nekaterimi drugimi opozicijonalnimi prvaki podal izjavo na kongresu komunistične stranke, se v njem odrekel Trockega in njegovih ožjih pristašev, priznal in obžaloval svoje pogreške in prosil za zopetni sprejem v stranko.

S tem bi del opozicije, ki stoji za Zinovjevom, izpolnil zahtevo, ki jo je večina postavila opoziciji, ker se je očividno z navedeno izjavo odrekel svoji opozicijonalni ideologiji in obžaloval slovesno svoje frondiranje; ne bilo bi več tehtnega zadržka, da večina spokorjencev ne bi sprejela nazaj v vrste komunistične stranke. Preostali del opozicije s Trockim na čelu bi bil bistveno oslabljen, ako bi še nadalje vztrajal v svojem odporu proti smeri, programu in taktiki zmagovite večine.

Razpad opozicije dejansko ne preseneča. Zveza med Trockim in Zinovjevom ni bila bogve kako utemeljena, marveč predvsem taktika. Ko je Trockij prvikrat očitno nasprotoval večini in pričel svojo opozicijonalno karijero, se je njegov odpor obračal ne le zoper Stalina, ki še danes kot generalni tajnik stranke reprezentira najbolj vplivnega in mogočnega funkcijonarja celotnega boljševiškega sistema, marveč tudi zoper Zinovjeva in Kamenjeva, ki sta bila takrat na Stalinovi strani, tvoreč z njim vsemogočni triumvirat. Ti trije so prvikrat premogli Trockega in ga poslali v pregnanstvo na Kavkaz. Takrat so ti trije možje predstavljali radikalno večino. Trockij pa je pomenil težnjo na desno in se je kot oportunist hotel prilagoditi faktičnemu stanju ter sklepati kompromise.

Pozneje je celotna smer boljševiške politike zaokrenila na desno, in v tej liniji vztraja še danes. Proti Stalinu kot najizrazitejšemu predstavniku zmerne smeri se je postavil Zinovjev s Kamenjevom in kmalu so se na skupni črti našli s Trockim, ki se je bil medtem povrnil iz eksila v aktivno politično udejstvovanje, ne da bi mogel zavzeti znova kako vodilno mesto, kakor ga je imel poprej. Trockij je z Zinovjevom in Kamenjevom postal jedro opozicije, okrog katere so se pričeli zbirati tudi mnogi drugi vplivni člani ali celo voditelji prve ere boljševizma. Ali ta opozicija se je tvorila na osnovi stremljenja na levo, v znamenju zahtev po čistem komunizmu, ojačenju revolucijonarne akcije v inozemstvu in tako dalje.

Sodelovanje tako različno orijentiranih mož se je težko tolmačilo z idejnega stališča; naglašalo se je, da jih vodi v prvi vrsti skupen odpor proti vodstvu stranke, stoječim pod vplivom močne osebnosti Gruzina Stalina. Da je bilo faktično tako, če ne popolnoma, pa vsaj v pretežni meri, se je pokazalo ponovno tekom borbe med vlado, oziroma večino in opozicijo; v tej je bilo nastalo več skupin, več krogov, ki so se med seboj razlikovali po ideologiji in po taktiki in ki so se držali Trockega in Zinovjeva le kot najagilnejših in najagresivnejših vodij, dasi so se sicer v marsičem razlikovali od njih in šli često svoja pota. Gotovo je, da je ta notranja neenakost opozicije mnogo pripomogla k njenim neuspehom.

Ako se sedaj en del opozicije loči od ostalega in se vrača pod Zinovjevovim vodstvom nazaj v okrilje zmagovite večine, se je le na zunaj pokazal razdor, ki je na znotraj obstojal že dolgo, prav za prav ves čas. Koliko se je Zinovjev zares prepričal o svojih zmotah, je seveda drugo vprašanje. Da bi bila njegova spokoritev iskrena, je gotovo precej malo verjetno; očividno je najhuje delovala neomahljiva odločnost, s katero je Stalinova odločnost nastopila zoper opozicijo. Saj je pomenila izključitev iz stranke za mnoge uničenje materijelne eksistence, zakaj v tako centraliziranem in birokratiziranem režimu, kakor je sovjetskoruski, za izključenega opozicijonalca ni lahko dobiti drugje osnovo eksistenci.

Bodočnost bo pokazala, kaj zmore preostala opozicija; zdi pa se, da se ji zoper Stalina in zoper njegov aparat ne bo mogoče upirati, marveč bo prisiljena če ne formalno, pa faktično na likvidacijo odpora. Zmaga boljševiške večine je popolna.

•

Moskva, 20. decembra, d. Včerajšnja seja kongresa komunistične stranke je bila precej senzacijonalna. Prišlo je namreč do končnoveljavnega preloma med Trockim in Zinovjevom. Zinovjev, Kamenjev in devet drugih voditeljev opozicije so namreč nepričakovano izjavili, da so izstopili iz opozicije ter da nočejo več imeti nobenega posla z organizacijo, ki bi jo vodil Trockij. Zinovjev in njegovi pristaši so prečitali manifest, v katerem priznajo svoje pogreške, prisegajo komunistični stranki ter prosijo, da bi bili zopet sprejeti v stranko. Obstoja možnost, da bodo po šestih mesecih zopet sprejeti v stranko, ako ne bodo ničesar zagrešili, kar bi bilo proti komunističnim načelom. Trockij in njegovi pristaši pa hočejo tudi še dalje ostati v opoziciji.

Sovjetsko vohunstvo v Latviji

Berlin, 20. dec. s. Kakor poroča «Deutsche Allgemeine Zeitung» iz Rige, je latiška policija odkrila v armadi zelo razširjeno sovjetsko organizacijo, ki je imela nalogo pribavljati vojaške tajnosti. Organizacija je dobivala mnogo denarja iz Moskve. 17 oseb, med njimi rezervni častniki in podčastniki, je bilo aretiranih.

Nova angleška pomorska baza

London, 20. dec. h. V admiraliteti se pripravlja preokret, ki je največji, odkar je Velika Britanija pomorska velesila. Obstoja namreč načrt, opustiti progo v Sredozemskem morju kot bazo, ker je ta pot v Indijo, Avstralijo in na daljni vzhod v slučaju vojne, zelo nesigurna. Zaradi tega nameravajo izgraditi velikansko pomorsko in letalsko bazo med otokoma Sv. Heleno in Ascension ter na tak način izgraditi bolj sigurno pot okoli Captowna, po kateri se more obvladati svetovna trgovina.

Izključitev komunistov iz francoskih uradniških organizacij

Pariz, 20. dec. s. Kongres francoskih uradniških strokovnih organizacij je včeraj s 537 proti 66 glasovom sklenil izključitev sindikatov manjšine, ki simpatizirajo s komunisti. Ti sindikati niso hoteli pristopiti k splošni francoski zvezi strokovnih organizacij ter so ustanovil lastno interesno zastopstvo. Pri proglasitvi tega sklepa je manjšina začela peti internacijonalo, zastopniki večine pa marseljezo. Izključeni sindikati imajo približno 40.000 članov.

Odgovor nankinškega zunanjega ministra Čičerinu

London, 20. dec. g. Kitajski nacijonalistični zunanji minister dr. Vu je na zadnjo protestno noto Čičerina odgovoril z izjavo, v kateri veli, da so bili ruski konzulati in trgovinske družbe zaprte proti volji nacijonalistične vlade in samo iz vzrokov samoobrambe. Nacijonalisti ne nameravajo nastopiti proti sovjetski Rusiji sovražno ter izražajo upanje, da bodo prijateljski odnošaji med obema državama ostali tudi v bodoče in da se bodo diplomatski odnošaji vzpostavili takoj, ko bo kitajska revolucija dosegla svoj smoter.

Šanghaj, 20. dec. (be.) Nacijonalistična vlada je stavila na razpolago osobju ruskega konzulata parnik. Tukajšnja sovjetska banka je bila zapečatena.

Pred rekonstrukcijo rumunske vlade

Bukarešta, 20. dec. d. Kakor se izve iz političnih krogov, je prišlo med ministrskim predsednikom Bratianom in ministrom Lupom, katerega je državni podtajnik Tataescu ponovno napadel zaradi zadnjih dogodkov v Transilvaniji, do sporazuma v zmislu, da se bo za časa božičnih počitnic izvršila rekonstrukcija kabineta. Tatarescu bi izstopil iz vlade.

Iz italijanske diplomacije

Rim, 20. dec. g. Poslanik v Bukarešti marchese Carlo Durazzo je bil imenovan za poslanika v Bruslju.

Anglija in Irak

London, 20. decembra. (lo.) Danes je bil objavljen tekst pogodbe med Anglijo in Irakom, sklenjene 14. decembra t. l. Pogodba priznava neodvisnost Iraka in izjavlja, da bo vladal med Anglijo in Irakom mir in prijateljstvo.

Boj za žensko volilno pravico v Franciji

u **Pariz**, 19. decembra.

Zdaj, ko je sprejetje državnega proračuna za l. 1928. zagotovljeno, stopajo pred francoski parlament nove naloge, izmed katerih ne pripada vprašanju uvedbe ženske volilne pravice baš poslednje mesto.

Kot znano, francoska republika doslej še ne priznava državljanom ženskega spola pravice glasovanja v javne zastope. L. 1919. je sicer poslanska zbornica sprejela s 344 proti 90 glasovom načelo ženske volilne pravice, za katero sta se posebno toplo zavzemala Viviani in Briand. Zbornica je smatrala ta svoj sklep kot nekako priznanje hvaležnosti francoskim ženam za njihovo vztrajno in požrtvovalno službo domovini med vojno. Toda senat je imel proti taki dalekosežni reformi tehtne pomislake. Predvsem je upoštevalo dejstvo, da je v Franciji število ženskega prebivalstva znatno večje nego moškega. Razmerje znaša približno 10 moških na 11 ženskih. Z uvedbo popolne enakosti političnih pravic bi ženske vsaj v teoriji nadvladale moške. Poleg tega se je senat, ki je stal tedaj znatno bolj na levo poslanske zbornice, bal, da bi ženski element okrepil reakcijo in klerikalizem. Tako je prišlo, da je senat po dolgem cincanju dne 21. novembra 1922. zavrgel z 22 glasovi večine od poslanske zbornice predlagani zakonski načrt.

Tudi poznejši načrt, ki se je omejeval na uvedbo ženske volilne pravice za občinske zadeve, je naletel na odpor večine v senatni komisiji. Danes je položaj tak, da radikalni senatorji še nadalje vztrajajo v svoji sovražnosti, dočim se zdi, da je večina v vladi prijazna ženski volilni pravici. To se ve zlasti za ministrskega predsednika Poincaréja, ki hoče menda sedaj izpolniti obljubo, katero je svoj čas objavil v parlamentu in jo tudi večkrat ponovil raznim deputacijam francoskih sufražetk.

Zanimivo je, da se za žensko volilno pravico poleg socijalistov in komunistov prav posebno potegujejo klerikalci in ostali desničarski elementi, ki upajo črpati iz ženske politične zaostalosti dobiček. Radikalna stranka se je na svojem zadnjem kongresu bavila tudi s tem vprašanjem. Posamezni govorniki so prav ostro nastopali proti razširjenju volilne pravice na ženski spol. Zatrjevali so, da bi zgubila z njeno uvedbo republikanska levica večino v 25 departementih, in so svarili pred »igranjem z usodo republike«. Končno so se radikali vendarle zedinili na formulo, po kateri se ženskam obljublja volilna pravica, ko bodo »zadostno pripravljene nanjo«.

Težko je prerokovati, kako bo končala bližajoča se borba v parlamentu, vsekakor pa je gotovo, da se je v senatu tekom zadnjih petih let slaba večina, ki je l. 1922. odklonila žensko volilno pravico, z izvolitvijo nekaterih novih socijalističnih senatorjev še zmanjšala. Bojazen radikalov, da bi se z uvedbo politične ravnopravnosti pojačale pozicije desničarskih elementov, je sicer opravičena, vendar ta vpliv ne bi bil tolikšen, da bi bistveno izpremenil politično konstelacijo v Franciji. To potrjujejo zgledi v mnogih drugih državah, kjer je ženska volilna pravica že v veljavi.

Naši kraji in ljudje

Oblastni davek na motorna vozila in naše ceste

Avtomobilski klub Sekcija Ljubljana je takoj po doznanju, da se namerava uvesti nov davek na motorna vozila podvzel energične korake proti takšnemu krivičnemu davku in je na svoji odborovi seji soglasno protestiral proti [illegible]šni obremenitvi naše v razvoju se nahajajoče avtomobilistike. Davek, kakor je bil prvotno predviden, bi nedvomno uničil naš avtomobilizem, ki je že itak podvržen velikanskim davščinam. Za dokaz, kako velikanske davčne dajatve plačuje v Sloveniji naš avtomobilist, naj navedemo, da stane v Jugoslaviji liter bencina 7.70 Din, medtem ko stane v Avstriji le 60 grošev, to je 4.80 Din, v Italiji pa 1 liro 50 c, ali 4.50 Din. Vzrok temu je ogromna trošarina, ki se plačuje pri bencinu 4.50 Din in carina 1.25 Din, torej 5. 75 Din državne takse za en liter bencina. Avtoolje stane v Avstriji S 1.40 to je 11 Din, pri nas pa 28 Din. za pnevmatiko se plačuje 1500 Din za par, medtem ko imajo druge države spričo razvitka lastne industrije vse te za pogon in vzdrževanje vozila važne sirovine nad 50 odst. cenejše in je pri nas režija za vzdrževanje avtomobila ali motorja a priori večja kakor v drugih državah.

Država je pred leti vpeljala davek na avtomobile v znesku 3000 Din, mestni občini pa se plačuje za manjše avtomobile po 1500 Din, za večje pa 2000 Din. Ako bi torej Oblastna skupščina vztrajala pri svojem prvotnem načrtu, bi sigurno zadala smrten udarec temu potrebnemu prometnemu sredstvu, ker bi plačali za manjše avtomobile 12 do 15.000 Din, za večje pa 20.000 Din in več oblastnega davka.

Naziranje, da avtomobili kvarijo cesto, je povsem napačno. — Dokaz: državne ceste Planina-Ljubljana, Ljubljana-Novo mesto, Ljubljana-Jesenice-Kranjska gora, Ljubljana-Trojane, ki so tudi od inozemskih avtomobilistov najbolj frekventirane in so v jako dobrem stanju, medtem ko so ceste Rakek-Cerknica, Kranj-Jezersko, Škofja Loka-Železniki-Žiri v desolatnem stanju zaradi velikega prometa z lesom. Ta primer jasno dokazuje, da ni avtomobilisti, ki uničuje ceste, ampak ozka platišča navadnih vozil ter polne gume tovornih avtomobilov in avtobusov.

Avtomobilski krogi priznavajo, da je popravilo cest neodložljiva zadeva, stojijo pa na stališču, da se morajo za popravilo cest dobiti od države že plačane milijonske vsote pri državnih taksah na avtomobile. Ta taksa, ki se plačuje že več let znaša gotovo več milijonov, ki bi jih naj oblastna skupščina skušala dobiti iz Beograda. Finančni odbor oblastne skupščine se je, upoštevaje vse navedene razloge, informiral pri Sekciji Avtomobilskega kluba ter želel njeno strokovno mnenje. Avtomobilski klub je zavzel odločno stališče proti takemu davku za motorna vozila ter vztrajal na stališču, da se mora za popravilo cest porabiti oni davek, ki ga plačujejo avtomobili že več let državi. Sicer pa tudi ni v interesu državne obrambe, da se število avtomobilov v Sloveniji zaradi previsoke preobremenitve skrči. Ta intervencija je imela že delen uspeh.

Naj oblastni odbor stori v Beogradu uspešne korake, da se mu vrne vsaj del vplačanega državnega davka na vozila in si tako osigura znaten fond za popravljanje cest, da se bo Slovenija kakor svojčas zopet odlikovala po svojih krasnih cestah.

Samo še danes!
Senzacijonalno! Skrajno napeto!
Danes največji in najlepši film nemške produkcije

Regina

tragedija žene

V glavnih vlogah:
Vivian Gibson, Wilhelm Diegelmann Oskar Homolka, *Harry Liedtke*, Lee Parry itd.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.
Elitni Kino Matica. *Telefon 2124.*

Lepa napredna zmaga v Mirni peči

Mirna peč, 19. decembra.

V Mirni peči se je po mnenju klerikalcev vsekakor zgodil čudež. V nedeljo so se vršile občinske volitve, pri katerih so zmagali naprednjaki. Dobili so 14 odbornikov, a klerikalci komaj 11! Nasprotniki so zavlačevali volitve, napravili misijon in tik pred volitvami še velikosrčno izpraševanje in si tako utrjevali pot do zmage. Toda prišel je strahovit polom.

Pred tremi leti, ko so klerikalci zmagali, je bilo mnogo škodoželjnega smeha po Mirni peči in farovž ves razsvetljen. Gotovi so bili zmage tudi sedaj, saj je rekel g. kaplan pri zadnjih volitvah v septembru, da morajo zmagati, če ne zlepa, pa zgrda. Zbiral je okoli sebe fante, ker pa je bila dvorana premrzla, so se shajali v farovškemu hlevu. Septembra meseca je kaplan zapel naprednim strankam: «Ti boš pa doma ostala, suhe žemlje ribala!» Takrat gotovo ni mislil, da bo prav njegova stranka ona, ki bo sedaj tri leta ribala žemlje, poprej nam namenjene.

Vsi pogrešamo prejšnjega kaplana g. Pojeta, ki mu je bilo nekaj do ljudske izobrazbe. Rad je prepustil dvorano za šolske in gasilske prireditve, ta pa nič! Vedno hodi okrog kot Ahasver. Prav tako tudi g. župnik, ki je imel še v soboto pred volitvami v Globodolu za moške izpraševanje a za ženske, ki ne volijo, šele v pondeljek.

Ob priliki kraljevega rojstnega dne bi bila kmalu šolska mladina brez maše. Župnik menda nima nobenega koledarja, v katerem je pisano, da je 17. december državni praznik. V prejšnji Avstriji so pa za drž. praznike dobro vedeli. Tukajšnje šolsko poslopje je mizerno, toda farovški gospodje pravijo, da je potreben nov farovž stari pa naj bi se uporabil za šolo. Kako bo neki sedaj g. župnik «regiral» kraj. šolski odbor?

Člen 69. finančnega zakona in obmejni kraji

Maribor, 20. decembra

Kakor načrt novega zakona o odvetnikih, ki bo pripuščal odslej tudi odvetnike z diplomo inozemskih univerz, tako bo prinesel za obmejne kraje tudi člen 69 novega fin. zakona velike težave za obmejne kraje. Z narodno-političnega stališča bi bilo sicer to novo določbo, po kateri bo moral vsak prenos lastninskih pravic na posestvih v razdalji 50 km od meje odobriti notranji in vojni minister, pozdraviti. V gospodarskem življenju pa bo to pomenilo velikanske težave in ovire. Doslej je bilo prepovedano kupovati nepremičnine v coni 50 km na meji le inozemcem, kar je v nacijonalno državnem interesu menda zadostovalo. Če pa bo obveljal v javljeni obliki člen 69. fin. zakona, bo nastal popoln zastoj v posestnem prometu in so njegove posledice nedogledne.

Saj bo treba odobrenja obeh ministrstev tudi pri podedovanju ali daritvi posestev in ravno tako bo nemogoča prodaja posestev v obmejni coni. Posledice bodo zopet te, da denarni zavodi ne bodo zaupali posestnikom hipotek in bo lahko popolnoma prenehal hipotečni kredit. To pa pomeni naravnost propast itak že obupnega položaja kmečkega stanu ob meji. Pravo revolucijo lahko povzroči sprejetje te določbe tudi v mestih ob meji, zlasti v Mariboru, kjer so redke hiše, ki bi ne bile obremenjene s hipotekami.

Nastaja tudi vprašanje, kdaj bo treba potem plačati 4 % pristojbino kupne pogodbe, katero mora doslej položiti kupec najpozneje v 15 dneh po sklepu pogodbe. Kaj se zgodi s pristojbino, ako ministrstvi pogodbe ne odobrita? Davčna oblast jo bo vrnila kvečjemu v 1 letu, seve brez obresti. Potrebne bodo nove prošnje, novi izdatki za kolke in komur se bo mudilo z odobritvijo pogodbe, ta bo moral plačevati še drage intervencije za rešitve akta v notranjem in vojnem ministrstvu. Kupec in prodajalec pa imata seve vedno interes na čim prejšnji rešitvi pogodbe, sicer kupne pogodbe ne bi sklepala. Kako pa se rešujejo akti v Beogradu, nam je, žal, dovolj znano.

In v tem leži največja nevarnost novega člena 69. fin. zakona, ki bo prava coklja gospodarskega življenja ob meji. Naši poslanci naj torej skrbe pravočasno, da se ta člen omili in vnesejo določbe, ki bodo onemogočile šikaniranje, zavlačevanje in pa nepotrebne nove izdatke in stroške prizadetim strankam. Edino umestno bi bilo, da preneseta obe ministrstvi to svojo kompetenco na velikega župana in komandanta mesta v Mariboru in drugih obmejnih centrih, kjer bodo te zadeve lažje stvarno reševali, ker bodo poznali lokalne razmere, in lažje čuvali državne interese kakor pa uradniki v beograjskih ministrstvih. Ti bodo sicer morali akt vračati za informacije in izjave gornjih lokalnih faktorjev, s čimer se bo rešitev še bolj zavlekla.

Določilo novega člena 69. fin. zakona je za naše kraje tudi zaradi tega nepotrebno, ker še itak veljajo avstrijske določbe, da morajo prodajo nepremičnin odobriti zemljiškoprometne komisije okrajnih sodišč, v katerih je zastopnik sodišča in sreskega poglavarstva. Te komisije bi se torej lahko spopolnile še z zastopnikom vojaških oblasti in potreba odobritve raztegnila na ves promet nepremičnin, torej tudi med sorodniki in za prodaje v mestih, potom sodnih dražb in podobno, za kar doslej po avstrijski naredbi ni potrebna odobritev zemljiškoprometne komisije. Centralizacija teh odobritev pri ministrstvih v Beogradu pa je absolutno nesprejemljiva. Če se bodo stekale tam in to kar pri dveh ministrstvih pogodbe iz vse države, bo nastal tak kaos in zastoj, da sploh nihče več ne bo mogel misliti na nakup ali prodajo nepremičnin.

Dr. Avg. R—n.

Jubilant iz našega čitateljskega kroga

Pretekle dni je praznoval rudniški nameščenec v Hrastniku g. Herman Brun 40 letnico, odkar je stopil v službo k rudniku Ojstro, ki je prav takrat l. 1887. prešel v last TPD. in pod upravo tedanjega upravitelja g. Fitza.

Jubilant se je rodil leta 1872. Kot 15 letni fant si je pri rudniku ustvaril

eksistenco, ki si jo je l. 1895. še učvrstil v zakonu s svojo ženo Emo iz znane Babičeve rodbine. Kljub tedanjim in poznejšim nepovoljnim delavnim prilikam je vzdržal v službi 40 let! Počenši od raznašalca pitne vode v jami je absolviral vse delavske kategorije, dokler ni l. 1918. napredoval za paznika. Gospod Brun vrši svojo službo pri rudniku še danes. Upamo, da ne ostane njegov jubilej neopažen pri TPD!

G. Brunu je šteti v posebno čast, da se je že od svoje mladosti dalje neprestano udejstvoval nacijonalno, in to v Hrastniku, kjer je bil slovenski življ najbolj zatiran! Številnim jubilantom se pridružujemo tudi mi in mu kot pristašu SDS in vnetemu «Jutrovemu» naročniku prav iskreno čestitamo, želeči, da ga ohrani usoda rodbini in nam še dolgo vrsto let čilega in zdravega!

Ponesrečeni električar France Levstek

V nedeljo smo priobčili poročilo o tragični smrti rudniškega električarja Franca Levsteka, ki je v kočevskem premogovniku padel 64 m globoko in na mestu obležal mrtev. Kako pretresljivo se je ta nesreča dojmila vsega

prebivalstva in rudarjev še prav posebno, je pokazal prelepi pokojnikov pogreb. Tragedija komaj 34 letnega prvovrstnega rudniškega uslužbenca je tem večja, ker je zapustil ženo in 4 nepreskrbljene otroke. Javnost opravičeno pričakuje, da bodo pristojni činitelji storili vse, da se olajša beda bridko prizadete družinice.

Mraz

Ljubljana, 20. decembra.

Mraz neusmiljeno pritiska dalje. Magister Celsius tiščí živo srebro globoko pod ničlo in samo čez dan popusti za eno ali dve stopinji, da nato zvečer lahko pritisne še nižje, kakor je tiščal zjutraj. Dnevi so sicer jasni, toda solnce je z vsem svojim zlatim sojem samo kakor prelep blesteč lampijon na azurno modrem nebu. Promet na ulicah se vrši v naglem tempu; ljudje, zaviti do ušes in preko ust, hite po ulicah kakor bi jih tepel. Ceste so spolzke, a le redkokje posipane s pepelom ali žagovino, zato so padci prav običajni pojavi, skoroda nov ljubljanski sport.

Strupeni mraz sili skozi vse špranje, stanovanja se kar ne dajo dovolj razgreti. Strahovito zmrzujejo stanovalci po barakah in starih ljubljanskih podrtijah — snoči se je celo po mestu širila novica, da je na Žabjaku zmrznil neki otrok, kar pa k sreči ne odgovarja dejstvu.

Prav hudo zmrzujejo vsi, ki jih služba ali delo dnevno postavlja na ulico: straž-niki stopicajo na svojih mestih, kakor da jim je predpisana lekcija čarlstona, vozači tramvajev nosijo rokavice, da jih lahko zavida vsak boksarski šampijon, železničarji, ki «feršibajo cuge», pa morajo žvižgati na prste, ker jim sproti zamrzujejo piščalke. Vlaki prihajajo z zamudo. Edino sportniki se ne dajo in kljubujejo z drsalkami pod Tivolijem vsej ofenzivi «mrazovega vala», ki straši celo po novinah.

Ima pa Ljubljana z mrazom tudi svoj dnevni «vic»: Govori se, da takega mraza kakršen je v Šiški, ni v vsej obljudeni Evropi. Zakaj ne? Zato ne, ker je opoldne kazal toplomer oziroma mrazomer v Zgornji Šiški — 17, v Spodnji Šiški pa tudi — 17, torej skupaj v vsej Šiški kar — 34. Skratka: šiškarski rekord!

Zvečer so ljubljanske ulice prazne kakor izumrle. V kavarnah se sicer raztoči precej čaja in punča, po gostilnah pa cvička in brinjevca. Vse to pa brez pravega navdušenja, skoro da iz same kljubovalnosti, pristne ljubljanske trmoglavosti napram mrazu in oblastni skupščini.

Pustolovščine dobrega vojaka

Švejka

Pride! Kam? Kje? Pride!

Danes veliki dvojni program!

Dva dela naenkrat

16 dejanj

ČRNA DUŠA

Kriminalna drama z sijajno igro Elmire Vautierove in René Navarra, prekrasnih naravnih posnetkov, hajduške borbe, zelo napete vsebine.

Danes triurne predstave:

ob pol 5., 7. in četrt na 10 zvečer.

Kino «DVOR» Telefon 2730.

Žrtev mraza v Zagrebu

Zagreb, 20. decembra.

Mraz, ki je zavladal zadnje dni, se je danes še povečal. Toplomer je kazal opoldne v spodnjem mestu — 20 stop., v zgornjem delu mesta pa — 18 stop.

Popoldne je povzročil mraz nenavadno nesrečo, ki je vzbudila v mestu globoko sočutje. 7letna učenka prvega razreda ljudske šole na Cvetni cesti, hčerka siromašnih staršev je bila tako slabo oblečena, da se je na povratku iz šole zaradi popolne premraženosti nezavestna zgrudila sredi ceste. Drugi otroci so se razbežali domov, ne da bi se brigali za sošolko. Šele pozneje so našli otroka napol zmrznjenega ter ga spravili v bližnjo hišo, odkoder jo je rešilni oddelek prepeljal v bolnico. Dekletu sta zmrznili obe roki in obe nogi, ter jih bodo morali bržkone amputirati. Dekle je šele zvečer prišlo k zavesti.

Mraz ogroža ves železniški in brzojavni promet v državi

Beograd, 20. decembra.

Direkcija rečne plovbe je danes popoldne izdala uradni komunike, v katerem poroča, da je ustavljen ves promet na Dunavu, Tisi in Dravi, ker so vse tri reke tako zabasane z ledom, da je vsak promet nemogoč. Za silo se vzdržuje, vendar pa le v zelo omejenem obsegu, samo še lokalni promet Beograd-Zemun in Beograd-Pančevo. Glasom poročil so tudi na Madžarskem zamrznile vse reke in celo Blatno jezero, kar je zelo redek slučaj.

Železniški promet je v vsej državi zelo oviran, ker vladajo skoraj povsod silni sneži ni zameti, vendar pa je glasom službenega poročila generalne direkcije doslej popolnoma ustavljen samo promet na progi Kičevo-Gostivar, na drugih progah se promet za silo še vzdržuje, vendar pa se je bati, da bo že tekom nocojšnje noči prišlo do ustavitve tudi na raznih progah, zlasti v Južni Srbiji.

V Beograd prihajajo vsi vlaki z velikimi zamudami. Današnji večerni Simplon-ekspres je dospel z zamudo 140 minut, ljubljanski brzovlak, ki bi moral po voznem redu dospeti v Beograd ob 8.35, je dospel šele popoldne ob 14.

Tudi telefonske in brzojavne zveze so zelo trpele. Tekom današnjega dne so bile popolnoma prekinjene s Parizom, Prago, Bukarešto, Budimpešto in Dunajem. Južna Srbija nima niti ene telefonske zveze z Beogradom, pa tudi v Primorju je prekinjenih mnogo prog. Vse tehnično osobje je v terenu, da vzpostavi najnujnejše brzojavne in telefonske zveze.

Observatorij na Vračaru je o stanju temperature izdal naslednji komunike. Zjutraj ob 5. je znašala temperatura v Beogradu 16.5 Petrovaradinu 15, Zagrebu 16, Ljubljani 19, Sarajevu 13, Nišu 13, ob 8. uri v Beogradu 12.8, Zagrebu 16, Ljubljani 18, Sarajevu 13, Nišu 11, Splitu 5 pod ničlo. V Kotoru 2 nad ničlo in v Dubrovniku 1° nad ničlo. V Beogradu je znašala temperatura opoldne 10.8, zvečer ob 7. pa 19° pod ničlo.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sreda, 21.: «Boljši gospod». B.
Četrtek, 22.: Zaprto.
Petek, 23.: «Sodnik Zalamejski». Premiera. Premijerski abonma.
Sobota, 24.: Zaprto.

Ljubljanska opera

Sreda, 21.: Zaprto.
Četrtek, 22.: «Čarobna piščal». Premijera. Premijerski abonma.
Petek, 23.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda, 21.: «Madame Butterfly». D. Kuponi
Četrtek, 22.: «Takrat v starih časih». A.

«Sodnik Zalamejski» v ljubljanski drami. Premijera te najlepše klasične drame španskega Calderona bo v petek dne 23. t. m. ob 8. zvečer. Znamenito delo, polno kmečkega ponosa in grčave samozavesti zasluži po vsej svoji zradbi, po slikovitosti in pestrosti prizorov, po svoji globoki tragiki in blestečem humorju, po čudovito označenih osebah in ne nazadnje po svoji etični teži z vso pravico, da jo stavlja svetovna literarna kritika v vrsto z nesmrtnimi deli velikega Shakespearea. Za slovenski oder je prevel in priredil to delo Oton Zupančič. V igri sodelujejo ge. Mira Danilova, Polonca Juvanova, Debelakova in gg. Cesar, Skrbinšek, Gregorin, Povhe, Peček, Danilo, Lipah, Jerman in drugi. Režijo ima gosp. Ciril Debevec, glasbene točke je zložil gosp. Balatka. Predstava bo za premijerski abonma. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v opernem gledališču. Občinstvo prosimo, da ne prihaja prepozno.

Mariborsko gledališče uprizori v petek, 23. decembra popoldne ob 5. otroško predstavo «Snegulčica» po znižanih cenah.

Iz zagrebške opere. Te dni je gostovala v Zagrebu altistka dunajske državne opere, Marija Olszewska. Pela je naslovno partijo Bizetove «Carmen». Tenorsko ulogo je pel naš rojak Marij Šimenc. Escamila pa drugi znanec ljubljanske publike, baritonist Nikola Cvejić. — V torek se je izvajala Puccinijeva «Bohème» z italijanskim tenoristom Bernardijem in s slovito španosko pevko Carmen Florio v glavnih ulogah. Oba zadnje imenovana umetnika se nahajata na svetovni turneji in sta le mimogrede gostovala v Zagrebu.

Janačkova «Glagolska maša» v Brnu. Dne 5. t. m. se je izvajala v Brnu na Moravskem sivolasega skladatelja Leoša Janačka «Glagolska maša» na staroslovensko besedilo za soliste, mešan zbor, orkester in orgle. Izvajanje je doseglo velik uspeh. Kritika delo enodušno priznava.

Umetnik in njegova pravica

Odprto pismo Riharda Jakopiča vladnemu komisarju na ljubljanskem magistratu.

Ljubljana, 19. decembra.

Velecenjeni gospod vladni komisar!

Ker sprejema Vaše veleblagorodje le ob četrtkih in jaz torej danes nisem mogel priti do Vas, si usojam Vam poslati to pismo.

Prevzel sem v začetku poletja od gerentskega sveta naročilo za poslikanje veže v mestni hiši na Ahacljevi cesti. Od tega časa naprej sem se pečal le s tem delom: izvrševal načrte, študije itd.

Omet v veži je bil končan v drugi polovici avgusta, tako da bi bil mogel pričeti delo na licu mesta začetkom septembra. Ker sem umetnik in nimam ne premoženja, ne podjetja, sem prosil mestno zastopstvo za predujem. Storil sem to v zavesti, da dobivajo v vseh civiliziranih državah umetniki, ki prevzemajo večja javna naročila, predujme. Mestno zastopstvo pa me je smatralo za obrtnika in mi odreklo predujem, sklicujoč se na gotov paragraf, po katerem obrtnikom ne daje predujmov, pač pa od časa do časa plačila v vrednosti že izvršenega dela.

Ker pa mora za časa svojega dela imeti tudi umetnik eksistenco zase in za svojo družino, sem bil prisiljen, če sem hotel pričeti z delom na licu mesta, iskati bančno posojilo po običajnih obrestih, to pa tem nujneje, ker sem se že nekaj mesecev prej bavil samo s tem delom, ne da bi si mogel kje drugod kaj zaslužiti. Tako sem zgubil z urejevanjem gmotnih zadev še mnogo časa, katerega mi nihče ne plača. Meseca novembra mi je mestna občina res izplačala na podlagi izvršenega dela prvi obrok in s tem priznala, da smem uživati iste pravice, kakor vsak obrtnik. Zdaj pa si usojam vprašati Vaše veleblagorodje, zakaj se mi odreka to pot izplačilo drugega obroka? Ali nisem več obrtnik? Ali sem zopet umetnik brez pravic?

Preden mi pa odgovorite na to vprašanje, blagovolite proučiti sledeči račun: Dobil sem za portret v obsegu okroglo 1.5 m² 12.000 Din, kompozicije na oboku merijo vsaka po več kot 6 m², torej štirikrat toliko. Če vračunam vsa pripravljalna dela kakor načrte, študije, kartone in vse izdatke, ki jih zahteva tako obširno in vestno delo, potem je tudi vsaka teh slik vredna najmanj štirikrat toliko kot omenjeni portret. Jaz pa sem prevzel to delo zato, da podarim svojemu rojstnemu mestu obširen umotvor, dostopen vsakemu; plačilo pa, ki mi ga je določila mestna občina, naj bi mi sploh omogočilo delo s tem, da preživljam ta čas sebe in svojo družino ter krijem potrebne izdatke.

Do zdaj storjeno delo je tedaj več vredno, kot cela, od mestne občine namenjena svota in na to mi ona neče dati onih tisočakov, ki jih potrebujem in do katerih imam pravico. Ne vem, kateremu izmed gg. uradnikov je poverjena pravica odrekati mi izplačilo, obračam pa se do Vas kot začasnega zastopnika mestne občine ter si usojam pri tej priliki Vas opozoriti, da sem vlogo za izplačilo drugega obroka oddal pred tremi tedni in da sem šele danes, ko sem že ponovno obhodil razne pisarne magistrata, izvedel, da je moja vloga odbita. Ali ne mislite gospod vladni komisar, da bi bilo pravilneje, če se mi že hoče delati krivica, da bi me o tem obvestila mestna občina v nekaj dneh, ne pa, da moram zato jaz poizvedovati tri tedne.

Ker sem na ta denar prav sigurno računal, sem se še te tri tedne dalje bavil z Vašim naročilom, tako da se nisem mogel lotiti drugega dela ter ničesar zaslužiti. Kdo mi poravna to škodo?

Božični prazniki se bližajo, drugi ljudje se bodo radovali, jaz bom moral skrbeti vsak dan sproti za hrano, medtem ko me bodo oblegali upniki. To je božično darilo, ki mi ga je namenilo moje rojstno mesto, v katerem sem se več kot trideset let kulturno udejstvoval.

Končno Va prosim, gospod vladni komisar, vzeti na znanje, da nisem več pri volji beračiti za ono, do česar imam pravico in da zahtevam na vsak način takojšnje izplačilo drugega obroka; v nasprotnem slučaju si poiščem drugod svojo pravico.

Ker je postopanje mestne občine proti meni kot umetniku zelo značilno za stališče javnih oblasti nasproti umetnosti sploh, torej važno za vse, ki se zanimajo za kulturo, se čutim dolžnega objaviti to pismo v dnevnikih. Z odličnim spoštovanjem

R. JAKOPIČ.

Božični teden — teden sreče!

V teh dneh izbirajte sebi in svojim srečke, ki bodo vsakomur vzbudile srečno nado, številnim pa nado gotovo uresničile. Srečke Zadružne hranilnice r. z. z o. z. izbirate v Ljubljani v

Oglasnem oddelku »Jutra«

v Prešernovi ulici ter v **Ekspozituri «Jutra» v Šiški, Celovška cesta 53.**

Domače vesti

* **Jugoslovenski venero- in dermatologi** so v Beogradu v pondeljek še razpravljali o vprašanju prostitucije v naši državi. Ker ni bilo dovolj časa, da bi se o tem važnem vprašanju temeljito razpravljalo, je bila tozadevna podrobna razprava odgodena do začetka januarja, ko se bo sestala posebna komisija v Zagrebu, v kateri bodo sodelovali iz Beograda mestni fizik dr. Popović univ. prof. dr. Gjorgjević in šef socijalne medicine v ministrstvu narodnega zdravja dr. Konstantinović, ki bodo z zagrebškimi zdravniki sestavili predlog za ureditev prostitucije v naši državi in ga izročili ministrstvu narodnega zdravja, da ga uzakoni.

* **Občinske volitve v Trebnjem.** V Trebnjem so bile v nedeljo občinske volitve. Občina je bila trdno v klerikalnih rokah, saj so imeli klerikalci v občinskem odboru izmed 25 mandatov celih 20. Vzpričo takšnega položaja so klerikalci mislili, da so tudi pri novih volitvah zanje izključena vsaka presenečenja. Toda vračunali so se! Občinske volitve so namreč dale ta-le rezultat: SKS 283 glasov (13 mandatov), SDS 50 glasov (2 mandata) in SLS 219 glasov (10 mandatov). Klerikalna trdnjava v Trebnjem je torej padla in kmečko-demokratska koalicija ima v novem občinskem odboru skoraj dvetretjinsko večino.

* **Uradni list št. 125** objavlja Ribarski zakon, naredbo o ribarskopolicijskih izvršilnih določilih k ribarskemu zakonu in naredbo o napravi ribarskih okrajev po ribarskem zakonu.

* **Tečaji Urada za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani.** Zbornica za trg., obrt in industrijo v Ljubljani je nakazala Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani večji prispevek, s katerim mu je zaradi izčrpanja uradovega kredita omogočila prireditev čevljarskih prikrojevalnih tečajev na Vranskem in v Kamniku. Oba tečaja se bosta vršila zaporedno po Novem letu. Nadalje bo priredil Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani damski in moški krojaški prikrojevalni tečaj. Interesenti, mojstri in mojstrice, pomočniki in pomočnice, naj prijavijo svojo udeležbo ustmeno ali pismeno v pisarni urada, Ljubljana, Krekov trg št. 10-I. O pričetku tečaja bodo vsi udeleženci pravočasno obveščeni.

* **Jadranska plovidba d. d. na Sušaku** dovoljuje članom planinskih društev, če potujejo v skupini najmanj 5 oseb, na podlagi članskih izkaznic 25% popusta na vozarini. Razen tega uživa vsak planinec - poedinec, če potuje na glavnih progah za Dalmacijo in si nabavi vozno karto za tja in nazaj, za vožnjo v prvem razredu 30%, v drugem razredu 20% popusta. Nadalje plačajo vsi aktivni državni in občinski uradniki in njih rodbinski člani, ako potujejo na glavnih progah v privatnem poslu, prevozne cene za en razred nižje.

* **Himen.** Poročil se je v nedeljo dne 18. t. m. v Ljubljani gospod Friderik Pauer, poslovodja na Polzeli z gospodično Maro Kremžar, učiteljico istotam. Mlademu paru iskreno čestitamo!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla Zlatica Lebarjeva, hčerka g. dr. Joška Lebarja. Neizprosna smrt jo je ugrabila roditeljem tik pred božičnimi prazniki, ki so v prvi vrsti prazniki naših malčkov. Pogreb bo danes ob 16 iz hiše žalosti v Knafljevi ulici št. 10. — V Makolah pri Poljčanah je umrl po dolgi in mučni bolezni, v starosti 61. let, veleposestnik g. Jurij Orovics. Pogrebo se bo vršil jutri ob 10.30 uri na mestno pokopališče v Mariboru. Pokojnikoma blag spomin, prizadetim naše iskreno sožalje!

* **Železniška zveza Slovenije z morjem.** Prejeli smo naslednji dopis, ki ga rade volje priobčimo: »Velecenjeni g. urednik! V tozadevnem nedeljskem članku se govori na nekaterih mestih o Klodičevi progi Kočevje-Vrbovsko. Poudarjam, da ne gre za kako posebno mojo traso, ampak vedno le za skupni Klodič-Hrovatov projekt, ker sva z g. inž. Hrovatom skupaj začela proučavati zadevo in sva potem vedno zastopala eno in isto idejo, kateri se je priključil tudi g. inž. Kavčič. Prosim, da točnosti na ljubo to objavite. — Inž. Makso Klodič.

* **Smučarje,** ki se žele v kratkem času dobro izvežbati na smučkah, vabimo v smuški tečaj pri koči na Sv. planini 985 m nad Trbovljam od 24. t. m. do 1. januarja Tečaj bo vodil g. Rud. Badjura. Celotna oskrba na dan za osebo Din 40. Snega dovolj in kakor nalašč za začetnike — suh pršič! Opozarjamo na oklic z dne 17. t. m. v sportni rubriki. — Litijska podružnica Slov. plan. društva.

* **Obrtna vest.** Pri zadrugi urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani se je vršila dne 23. novembra t. l. pomočniška preizkušnja, katere se je udeležilo pet kandidatov in ena kandidatinja. Od teh pripadajo štirje urarski, eden zlatarski in eden pasarski obrti. Zadruga beleži pri tej preizkušnji v svoji kroniki posebno važnost s tem, da se je udeležila preizkušnje prvič oseba — ženskega spola in sicer za urarsko stroko. Še bolj značilno je pa to, da je napravila ženska kandidatinja izmed vseh kandidatov urarske stroke, tako v praktičnem delu, kakor teoretično, preizkušnjo z najboljšim uspehom. Preizkušnjo je napravilo pet kandidatov, dočim mora en kandidat urarske stroke preizkušnjo čez pol leta ponavljati, ker ni imel toliko usposobljenosti, kolikor se mora zahtevati od novo izučenega pomočnika. Pri tem opozarja zadruga vse mojstre ozir. člane, da posvetijo vajencem večjo pažnjo tekom učne dobe glede strokovne izobrazbe. Nikakor ne more biti za mojstra vseeno, če je vajenec pri preizkušnji ocenjen z nezadostnim redom, ker je tudi on več ali manj odgovoren za vajenčevo strokovno znanost. Če pa vajenec sploh ni sposoben za to ali ono obrt, se vendar lahko ugotovi že v času poskušnje pri nastopu učne dobe in je takega vajenca že takrat odsloviti. Glavni pogoj izučenega pomočnika ni nikakor ta, da se je kot vajenec le učil štiri leta, marveč ta, da tudi kaj razume in zna.

* **Razpisane sodne službe.** Pri dež. sodišču v Ljubljani se odda mesto pisarniškega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 10. januarja. Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto pisarniškega asistenta. Prošnje je treba vložiti do 15. januarja. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se odda mesto pisarniškega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 10. januarja. Pri okrajnem sodišču v Kostanjevici se odda mesto sodnega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 25 januarja.

* **Razpisane zdravniške službe.** Oblastna uprava humanitarnih fondov pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službe honorarnih prometnih (rajonskih in progovnih) zdravnikov in sicer: po eno mesto z uradnim sedežem v Boh. Bistrici, Brežicah, Borovnici, Celju, Črnomlju, Dolnji Lendavi, Dravogradu, na Grosupljem, Jesenicah v Karlovcu, Kočevju, Kranjski gori, Kamniku, Kranju, Logatcu, Litiji, Murski Soboti, Metliki, Ormožu, na Polzeli, Pragerskem, v Prevaljah, Rogaški Slatini, Ribnici, Rušah, Radovljici, Slov. Bistrici — v mestu, v Slov. Konjicah, Sevnici, Slovenjgradcu, pri Sv. Jurju, v Škofji Loki, Št. Vidu pri Stični, Št. Ilju, Trebnjem, Vižmarjih, na Vuzenici, v Velenju, in na Zidanem mostu, po dve mesti v Čakovcu, Novem mestu in Ptuju ter po šest mest v Ljubljani in v Mariboru. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

* **Elegantno in praktično darilo za Božič in Novo leto** je ameriško Vaterman's nalivno pero, ki ga dobite pri tvrdki IV. BONAČ, Ljubljana. 256

Praznična odprodaja

najnovejših modernih samoveznic, nogavic, gamaš, perila ter vseh modnih potrebščin za gospode po skrajno znižanih cenah se vrši pri tvrdki **F. LUKIČ, Stritarjeva ulica 9.**

* **Razglednice članov Udruženja grafikov.** Nedavno so izšle umetniške razglednice z reprodukcijami originalnih lesorezov naših grafikov. Serijo je izdalo Udruženje grafikov v omejenem številu in se dobi na zagrebški umetnostni razstavi kot zbirka reprodukcij razstavljenih del. Med lesorezi so dela Vasilija Zaharijeva, ki sodeluje na razstavi kot gost iz Sofije, Milenka Gjurića, Justina, Smrekarja, Šubica in Šantla. Cena razglednicam 2 Din. Z istim napisom so izšli originalni bakropisi v ročnem tisku zagrebške Jugo-Unije. Predstavljajo reprodukcijo Bužana, Renarića, Kralja, Pečenca, Rojčeve, Bojninčičke in drugih razstavljalcev. Cene razglednicam so po 20 Din, izdane pa so v omejenem številu.

* **Bonačev beležni koledar 1928.** je izšel in se dobi v vseh trgovinah s papirjem v Sloveniji po 15 Din. Koledar je elegantno opremljen in ima poleg rim. katoliških in pravoslavnih praznikov tudi celoletni koledarski pregled. Kjer ni na prodaj, naj se naroči direktno pri: J. Bonač, sin v Ljubljani. Trgovcem primeren rabat. 1984

* **Božični dar klavirski mladini! Vasilij Mirk: 10 povesti za klavirsko mladino.** Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmic. Izide sredi tedna pred prazniki v založbi pevskega društva »Ljubljanski zvon«. Naroča se lahko pri založniku, dobila se bo pa v vseh knjigarnah. Priljubljeni tržaški skladatelj Mirk je s to zbirko podaril naši mladini zbirko ljubkih skladbic porabnih za šolo in dom opremljenih s prstnim redom. »Ljubljanski zvon« pa je izdaji oskrbel opremo. Naj ne bo slovenske rodbine, v kateri bi pianistki in pianistkinje ne poznale te mične izdaje! Starši! Nabavite si jo in priredite za Božič vašim malčkom veselje. Naročila po pošti sprejema pevsko društvo »Ljubljanski zvon« v Ljubljani.

* **Bolgarski anarhisti v Vršcu prijeti.** V Vršcu so bili predvčerajšnjim aretirani 4 anarhisti, ki so pobegnili iz Bolgarske. Eden anarhistov je pri zaslišavanju izpovedal, da je pripravljen brez pomislekov takoj usmrtiti carja Borisa, ko se vrne v Bolgarijo. Vse štiri anarhiste je policija oddala beograjskemu policijskemu ravnateljstvu.

* **Drzna goljufica.** Po ljubljanski okolici in zunaj po deželi se klati drzna sleparka 35 letna Veronika Šlogar, ki pa se rada izdaja tudi pod lažnimi imeni za Špolar Marijo, Klubčič Marijo ter Kajba Marijo. Ponavadi navaja, da je veleposestnica iz Podčetrtka. Imenovana je osleparila že več oseb za večje in manjše svote. Goljufico orožniki že dalje časa zaman zasledujejo. Šlogarjeva ima kot posebno znamenje na nosu precej veliko brazgotino.

* **Pariški pisemski papir** v mapah in kasetah, podložne mape, garniture za pisalne mize, spominske knjige, dnevniki, bronzovi predmeti itd., so najlepša darila za božič. Zmerne cene! IV. BONAČ, Ljubljana. 256

* **Čudo narave v Splitu.** Iz Splita poročajo, da je letos v vinogradu posestnika Ivana Kundića že trikrat dozorelo grozdje. To je za mesec december in zlasti za te dni, ko je nastopil najhujši mraz, izreden prirodni pojav.

* **Vsak želi,** da napravi za Božič svoji družini veselje s kakim darom. Tako hočemo tudi mi razveseliti bedne slepe s podporami in jim olajšati trpljenje. Zato prosimo p. n. občinstvo, da nam gre pri tem na roko in se spomni s kakršnimkoli darom bednih slepih. Milodare sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova 12. — Vsak najmanjši dar (v blagu ali denarju) dobrodošel.

* **V počaščenje spomina** pokojne gdč. Gabrijele pl. Fladuntz je darovala rodbina g. postajenačelnika Ludvika Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova 12. 50 Din. — Gospa Franja Furlanova, soproga dvornega svetnika, pošilja 100 Din za počaščenje blagopokojnega g. Gabrijela Jelovška.

Oblačila tvrdke J MAČEK,

Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Ljubitelje fotografičnih zbirk** razveselite za Božič in Novo leto z albumi za slike. Od najpriprostejše do najfinejše kakovosti lastnega izdelka dobite pri IV. BONAČ Ljubljana. 256

* **Pri boleznih žolčnega, ledvičnega in mehurnega kamna,** ter ljudem, ki trpe na preobilij tvoritvi sečne kisline je dolžnost, da z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« urede delovanje črevesa. Možje zdravniške prakse so se po dolgi vrsti let prepričali da je voda »Franz-Josef« zanesljiva in prav posebno prizanesljivo učinkujoče salinsko odvajilo, da se lahko priporoča tudi pri prostatahypertrofiji. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 68

ITO — zobna pasta najboljša.

* **Baržun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— **Neresnična vest.** Beograjski in po njih nekateri naši listi so poročali, da so v nedeljo prispeli v Beograd rektor ljubljanske univerze dr. R. Nahtigal in profesorji dr. Dolenc, dr. Zupančič in dr. Kidrič, ki jih je ljubljansko vseučilišče poslalo v komisijo za redukcijo nekaterih fakultet na naših univerzah. Ta vest je izmišljena, za kaj vsi imenovani gospodje se nahajajo še danes v Ljubljani. V Beograd odpotujejo takrat, ko jih pozove minister prosvete dr. Kumanudi.

u— **Esperantska prireditev v »Unionu«.** Štiridesetletnico esperantskega jezika proslavljajo esperantisti po celem svetu kulturno. Prireja se povsod tako zvani »Praznik knjige« Vsak esperantist naj kupi v tem času, t. j. ob obletnici rojstva avtorja dr. L. Zamenhofa (15. decembra), vsaj 1 esperantsko knjigo. Tudi »Klub esperantistov v Ljubljani« je priredil v nedeljo 18. t. m. v to svrho intimen družaben večer v zeleni dvorani Uniona. Spored je obsegal zelo zanimive točke. Predsednik kluba g. Danilo Herkov je v uvodnem govoru, ki ga je imel v slovenščini orisal pomen esperantskega gibanja. Med drugim je omenil tudi, da mednarodni jezik esperanto ni naperjen proti nobenemu narodnemu jeziku, temveč je le pripomoček za zbližanje in sporazumevanje med narodi. Za njim je podal o esperantu popolno sliko esp. literature g. Nikolaj Hohlov iz Zagreba, esp. pisatelj in predsednik lože mlajših esp. pisateljev. Primerjal je razvoj esp. literature z razvojem slovenske literature v posameznih dobah od začetka do danes. Tudi esp. literatura ima svojega Vodnika, Levstika, deloma Prešerna, med novejšimi pa našega Cankarja in Župančiča V esp. literaturi najdemo Bleiweisove »Novice« kakor tudi Levstikovega »Martina Krpana«. G. Hohlov je pokazal med svojim govorom najobsežnejši esp. slovar, ki je izšel v novejšem času na Japonskem, kakor tudi originalnega dr. Zamenhofa, ki je izšel pred 40 leti. Kolika razlika! Prvi na 1 poli, slednji obsegajoč preko 1000 strani. Njegova zanimiva izvajanja so razumeli celo neesperantisti, kajti govoril je v lahkem jeziku, ubrano in raziočno. Sledil mu je buren aplavz. Takoj za njim je deklamiral mali dečko Ivo Jabinc daljšo pesem avtorjevo, »Al la fratoj« (Bratom). Njegova izborna deklamacija je vzbudila obilo pozornosti in žela ogromen aplavz. Po tem oficijelnem programu se je razvila prosta zabava, med katero so esperantisti pridno segali po esp. knjigah, ki so bile nalašč v ta namen naročene. Prireditev je uspela prav zadovoljivo.

Krasna izbera

božičnih in novoletnih daril, primernih za dame in gospode, v zlatu in srebru. Cene zmerne, poleg tega še primeren popust, pri zlatarju **A. FUCHS,**

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 6.

Prvič v Jugoslaviji!

Pride! Pride!

Ljubezen Jeanne Ney

največji Ufa-velefilm po slavnem ruskem romanu!

Za Božič premijera za celo državo.

u— **Trgovcem-točilcem alkoholnih pijač v Ljubljani in ljubljanski okolici** sporoča Gremij trgovcev v Ljubljani, da je gospod veliki župan za ljubljansko oblast na intervencijo Gremija dosedanje pravice točenja alkoholnih pijač podaljšal do konca junija 1928. Podrobna pojasnila bo vsak trgovec prejel od Gremija s posebnim obvestilom. — Načelstvo.

u— **Javno predavanje.** V sredo ob osmih zvečer priredi Društvo za pospeševanje ciljev Lige narodov svoje prvo predavanje. Predava društveni tajnik, prosvetni referent g. dr. Pavel V. Brežnik, o Mednarodnem institutu za umstveno sodelovanje v Parizu. Predavanje se vrši v prostorih Francosko - jugoslovenskega kluba v Narodnem domu, pritličje desno. Vstop vsakomur prost.

NE MUČITE VAŠE DECE Z RIBJIM OLJEM dajte jim JEMALT, ki je radi vsebujočega slada in velike hranilne vrednosti zelo okusen. Je lahko prebavljiv ter pospešuje tok (apetit). Dobite ga v vseh lekarnah.

Vsakovrstna božična darila

po nizkih cenah nudi trgovina **I. Podboj** nasproti cerkve sv. Petra.

u— **Društvo »Trezność«** naznanja, da se danes (21. decembra) ne bo vršil običajni sestanek, prihodnjega pa objavimo pravočasno.

u— **Društvo za zgradbo tehniški fakulteti univerze v Ljubljani služečih poslopij** je imelo 15. t. m. svoj redni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno 1920 ter šteje 19 rednih, 20 ustanovnih in 3 podporne člane. Že leta 1921 je iz prostovoljnih prispevkov svojih ustanovnih in podpornih članov in drugih činiteljev zgradilo na Mirju poslopje, v katerem je od takrat brezplačno nastanjena tehniška fakulteta. Na ta način je društvo uspešno rešilo težavni problem začasne nastanitve našega najvišjega tehničnega učnega zavoda in odstranilo s te strani vsako nevarnost za njegov obstoj in razvoj. Poslopje tehniške fakultete, katero je last društva predstavlja torej ustanovo, ki jo je ustvarila požrtvovalnost in nesebičnost zasebnih činiteljev. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor: predsednik inž. Anton Kilnar, podpredsednik Dragotin Hribar, tajnik inž. Ladislav Bevc, blagajnik inž. Vinko Strgar, gospodar dr. inž. Alojz Král, odbornika inž. Matko Prelovšek in inž. Milan Šuklje, računska preglednika inž. Viktor Skaberne in dr. Ferdinand Souvan.

Prepričajte se

da dobite najprimernejša božična darila za dame, gospode in otroke po znatno znižani ceni v modni trgovini **P. Šterk nasl.**

Miloš Karničnik, Stari trg 81

u— **Šentjakobska knjižnica v Ljubljani** Stari trg 11 je izdala slovensko-hrvatski imenik svojih knjig, nemški je v tisku in izide kmalu po Novem letu. Knjižnica je založena z vso slovensko literaturo od l. 1870 bolj kot vsaka druga javna ljudska knjižnica, v nemščini pa si nabavlja sproti vse novitete svetovne literature. Uprav zadnje dneve je dospelo več sto knjig najznamenitejših pisateljev. Bogat oddelek je tudi srbohrvatski, kjer je novih nad 300 zvezkov ter ruski z 200 novimi knjigami: Istotako se vedno kompletirajo češki, francoski, italijanski, angleški in esperantski oddelek, po Novem letu pridejo v promet tudi poljske knjige. Na razpolago končno najboljši modni listi. Knjižnica posluje vsak delavnik od 3. pop. do pol 8. zvečer in je dostopna vsakomur. Odprta je tudi v soboto 24. ter 31. decembra

u— **Vstop na božično razstavo umetnin v Ljubljani je v času od 20 do 24. t. m. vsakomur prost.** Slovenski umetniki so priredili v okrilju uprave Ljubljanskega velesejma razstavo umetnin, to je slikarstva ter keramične umetnosti Ne samo, da tu more vsak ljubitelj prave umetnosti izbrati in kupiti umetnino, ki mu je všeč, po zelo primernih cenah, ampak ima prireditev tudi velik vzgojno kulturni pomen. Razstava pokaže vsakomur, da more imeti za isti denar pristno domačo umetnino, čije vrednost je z leti vedno večja, kakor ga sicer izda za razne tovarniške množinske predmete, ki so sami po sebi z umetniškega vidika brez vrednosti. Take arzstave pomenjajo ljudsko vzgojo in želeti je, da bi naša javnost z nakupom razstavljenih umetnin omogočila še nadalje prirejanje razstav umetnin po domačih umetnikih.

Vsakovrstna božična darila

po nizkih cenah nudi trgovina **I. PODBOJ** nasproti cerkve sv. Petra.

Svetovna znamka: Cendre de rose Rouge mandarine Bourjois Paris.

u— **»Suknjarji« na poslu.** Pred par dnevi se je utihotapil na hodnik osnovne šole v Mostah, neznan drzen tat ter ukradel več otročjih suknjičev, ki jih je pa moral na hitrem begu zopet odvreči. Tatu je namreč zasačila žena šolskega sluge ko je prihajal iz telovadnice, kjer je iskal še druge primerne stvari za svoj plen.

u— **Zlato zapestnico je izgubil.** Brivec A. V. je sedel predvčerajšnjim v veseli družbi v Ančnikovi gostilni na Celovški cesti. Proti večeru sta se dva njegova prijatelja dvignila in odšla na cesto. V. je hotel še nekaj časa posedeti v gostilni, medtem pa sta se njegova tovariša vrnila, ga dvignila izza mize ter ga siloma spravila s seboj. Ko se je V. pozneje zavedel, je opazil, da mu je izginila z roke 400 Din vredna zapestnica. Kako je prišel ob zapestnico, tega brivec ne more povedati.

u— **Zastonj** lahko dobite kanarčka, ako obiščete božično razstavo kanarčkov v Liceju in prinesete s seboj oglas izdan od Društva za varstvo in vzgojo ptic pevk, kojih vsak nosi zaporedno številko, ki je ob enem srečka. Posameznik srečka le z enim oglasom. Ne pozabite shraniti oglas! 1991

u— **«Električni tok ga je ubil».** K tej notici v včerajšnjem »Jutru« nam je delovodja g. Prelog poslal naslednje pojasnilo: »Stavbni vodja ni poslal Colje, naj gre klestit ledene sveče izpod strešnega kapa. Colja je bil dodeljen strojniku mestne občine, ki vodi novi stroj za sušenje zgradbe, da mu dovaža koks in vodo za dotični stroj. Ako je Coljo kdo poslal klestit ledene sveče, je to storil strojnik in ne stavbni vodja. Ni res, da je Colja padel na oder, ker je stal na balkonu dotične stavbe in ko je prišel z železnim drogom v stik z električnim vodom, se je samo zvil in obležal na balkonu. Strojnik, stavbni vodja in drugi delavci so takoj tekli v I. nadstropje, da bi rešili svojega tovariša, ali žalibog, vsaka pomoč je bila brezuspešna, ker je bil Colja zaradi šibke konstitucije in srčne napake z 220 volti električne energije takoj mrtev.«

u— **Vse letošnje plese za predstoječe prireditve** se priučite najhitreje in najbolje pri **»Večernih plesnih tečajih g. Jenka«** ki se vrše vsako **sredo ob 20. uri** v levi spodnji dvorani hotela »Union«. Za začetnike-ce samo še danes pouk v tangu in slow-foxu od pričetka. Za vse ostale se prične s poučevanjem orig. amer. black-bottoma. 1993

u— **Pravljico za deco** priredi TKD »Atena« v sredo 21. t. m. ob 5. uri popoldne v beli dvorani Uniona, I. nadstropje, vhod Frančiškanska ul. 2. — Božične povesti in pravljice bo pripovedovala gospa Juvanova, članica naše drame in gospa F. Čadeževa bo pela času primerne pesmi. Za udeležence je preskrbljeno dovolj prostora. 1988

u— **SK Svoboda.** Pesna vaja v četrtek v beli dvorani Uniona. 1982

u— **TK Skala** priredi v četrtek 22. t. m. redni sestanek članstva v salonu hotela Lloyd ob 20. uri. Člani se vabijo, da se sestanka polnoštevilno udeleže. — Odbor.

u— **Kopališče Tabor** pristopno javnosti vsako sredo in sobto od 8. do 19., ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

u— **Glej izložbe** tvrdke F. ČUDEN, Prešernova ulica 1, ki nudi krasna božična darila za dame in gospode. 255

Iz Maribora

a— **Mariborske karikature.** S karikaturami se Maribor doslej ni ravno proslavil. Dvakrat je že poskusil na tem polju svojo srečo »Mariborski klopotec«, ki ga je izdala podružnica Jugoslovenske Matice ob priliki svojega plesa. Toda tiste več ali manj ponesrečene slike Mariborčanov so vzbudile nevoljo, tako da je Matica za bodoče ta del svojega udejstvovanja opustila. Poskusile pa so svojo srečo s karikaturami zopet nekatere stranke ob volitvah. SLS je slikala v »Slovencu« in »Mariborčanu« ceste pod prejšnjim režimom. Sličice so bile vse prej kakor duhovite. Prav posrečen pa je letak obrtnikov z novo občinsko hišo in magistratom, kamor vali gostilničar od treh kupljenih sodov vina enega na magistrat za davščine, ob strani pa gola familija. Krepak je bil socijalistični letak, ki se je poskušal tudi v verzih. Slike so kazale župana s petimi rokami in v vsaki možnjo, zasteničeno stanovanje v dravski kasarni in na tretji sliki se prevaža SLS z radikalno barko, katero so ponujali v Mariboru pri skupščinskih volitvah mariborski radikali. Letakov na hišah pa je bilo to pot izredno malo, še te so zaradi varnosti nalepili zadnjo noč. Stranke so torej štedile.

a— **SLS Ljubljana piše v Maribor...** »Vaši želji za denarno pomoč pri občinskih volitvah ta teden žal ne moremo ustreči, ker je tudi naša blagajna prazna. Govorili pa smo z dr. Natlačenom in Vam bomo prihodnji teden poslali za agitacijo 5000 Din. Gabrovšek, tajnik SLS v Ljubljani.« — Za »Naš dom« prispeva kanonik Jerovšek 10 tisoč dinarjev, zastojnkarskega »Mariborčana« pa so si torej pustili gospodje plačati iz Ljubljane. Bog živi ljubljanske gospode!

Iz Celja

e— **Lepe razmere v naši učni upravi.** Na drž. realni gimnaziji v Celju je bil sredi meseca novembra premeščen na gimnazijo v Ljubljani prof. za srbohrvaščino. Ako bi živeli v normalnih razmerah, bi ministrstvo prosvete hkrati s premeščenjem edinega strokovnega učitelja za srbohrvaščino takoj imenovalo novega. Tako pa vkljub opozoritvam še do danes ni izvršilo imenovanja, zaradi česar se, izvzemši 3 razredov, že skoro 6 tednov ne poučuje srbohrvaščina.

e— **Občni zbor Ribarskega društva** se bo vršil 7. januarja ob 20.30 v hotelu Balkan.

e— **Mraz v Celju.** Že nekaj dni je opažati tudi v celjskem okraju izredno nizko temperaturo. V nedeljo zjutraj je kazal termometer še 12° v pondejek že 15°, a v torek celo 22° C pod ničlo.

e— **Za najrevnejše šolske otroke vseh osnovnih šol v Celju** je tukajšnja državna zaščita naklonila 21.000 Din. Vsaka šola je dobila 5250 Din, da obleče za Božič najrevnejše učence oziroma učenke. Zaščita je ta denar imela deloma v prihrankih od prejšnjih let, deloma so zaščiti v ta namen darovali: celjski magistrat 2500 Din, celjska okoliška občina 2500 Din, Celjska posojilnica 200 Din, po 500 Din: Ljudska posojilnica, mestna hranilnica in Južno-štajerska hranilnica; tkalnica v Št. Pavlu 33 m platna. Velikodušne darove so prispevali tudi dobrotniki po nabiralni poli deloma v denarju, deloma v blagu. Odbor zaščite izreka vsem blagim dobrotnikom, ki so pripomogli do božičnega veselja revni deci, tem potom najlepšo zahvalo.

e— **Casanova,** — najlepši film letošnje sezone, se bo predvajal v Mestnem kinu od danes zvečer dalje. Film je v dveh delih V glavni vlogi nastopa znani ruski igralec Ivan Možuhin: igra tudi naša jugoslovenska igralka Henny Jugo. Casanova je film lepote in galanterije 18. veka. Dejanje se vrši v Benečiji, v Avstriji in v Rusiji.

Cenjene gg. trgovce, obrtnike

in druge podjetnike, ki želijo štiri dni aktualno božično številko »Jutra« izkoristiti za svojo reklamo in propagando, najvljudneje prosimo, da naročijo oglase že v prvih dneh tedna, da nam bo mogoče vsel zahtevam ustreči. Opozarjamo, da izide božična številka »Jutra« že v soboto zjutraj ter da bomo prejemanje oglasov za to številko zaključili že v petek ob 12. uri

Oglasni oddelek »Jutra«, Pršernova ulica štev. 4.

Moderna otmica slovenske devojke

Zanimiva ljubezenska zgodba, ki še nima konca.

Ljubljana, 20. decembra.

Otmica, ugrabljenje devojke, je v naših južnih krajih star in zato častitljiv običaj, vendar pa v današnjih časih nepotreben in zato zabranjen. Dasi med tamošnjim ljudstvom še ni izumrla romantika, se vendar le še redko zgodi, da pride zaljubljenec skrivaj po nevesto, jo popade kakor sokol prepelico ali jarčico, — hop njo na konja! — in jo jadrno vodi s seboj na dom.

Pri nas v Sloveniji tega običaja ne poznamo, s čimer pa še ni rečeno, da se slične stvari ne bi dogajale. O, pa še prav marsikatero dekle bi bilo kar voljno, če bi prišel ponjo vitez na konju ali z avtom. Policijska kronika beleži zadnje dni takšno zadevo, ki je vsekakor prav interesantna, vendar je zaenkrat nočemo objaviti v vseh podrobnostih. Bolj okroglo povedano pa je stvar v naslednjem:

En sam pogled — Srce se vžge..

Neko ugledno ljubljansko podjetje ima v Zagrebu svojo podružnico, ta podružnica pa svojega zastopnika, po imenu Vladimirja. Popotoval je Vladimir po svojih opravkih križem dežele, doživljal marsikaj v družbi trgovcev pa tudi z onimi brez novcev, z ženskami in dekleti, ki znajo goreti. Večkrat ga je privozil vlak na Zidani most in tu je mladi Vladimir našel in oddal svojo pravo ljubezen.

Spoznal se je 28letni Vladimir z 20letno punčko, lahko jo krstimo za Pavlo. Srci sta se vneli že pri prvem srečanju, ljubezen je bila sklenjena brez kontrakta, zapečatena pa z običajnimi poljubi. Odslej je bil Vladimir prav pogost gost na Zidanem mostu. Posebno zadnje tedne je Vladimir izredno pogosto prihajal preko Sotle in čedalje bolj tonil v žaru plamenečih oči svoje izvoljenke. Zaljubil se je do ušes in zagotavlja, da je za svojo Pavlo pripravljen storiti vsako neumnost, (pametnih pa zaljubljenci itak ne delajo...).

Goreči ogenj brez plamena...

Pri vsem tem gorečem ognju brez plamena sta bila oba zaljubljenca tako spretna, da njeni starši niso vohali nikakega dima. Ko pa so slednjič le doznali, da se nekaj kuha, so dekletu najostreje zabranili vsake stike z Vladimirjem. Zdaj še le je bil ogenj v strehi, oziroma v srcih in glavah obeh mladih zaljubljencev! Posebno v Vladimirju je kar prekipevalo in so ga notranje opekline tako žgale, da je ob primerni priliki celo zagrozil svoji izvoljenki, da se bo stvar hudo končala, ako ga ne poroči. Pa sta prerešetavala to stvar bolj podrobno in uvidela, da ne pojde drugače, kakor da Vladimir Pavlo odpelje in kjerkoli skrivaj povede pred oltar.

Še sta premišljevala, katera cerkev bi bila za to najprikladnejša in je menda Pavla sama predlagala Vič, kjer stoluje sveti Anton, dekliški patron, o katerem poje prelepa domača pesem:

«Preljubi svet' Anton,
pripelji mi možička,
v zahvalo darovala bom
rejenega prešička...»

Oj hišica očetova — Bog živi te!

Dogovorjeno, storjeno. Minuli pondeljek je Vladimir zopet prijadral na Zidani most. Dekle se je še malo obotavljalo za odhod. Ko pa je Vladimir pokazal, da ima v rokah vse dokumente, potrebne za sedmi zakrament, je Pavla pristala. Ob 10. sta zaljubljenca izginila z Zidanega mosta in odtlej je za njima zmanjkala sled...

Minil je dan, minila je noč, Pavle pa od nikoder! Lahko si predstavljamo brige in skrbi ljubečih staršev. Ni kazalo drugače, kakor da je oče zadevo prijavil oblastim. In zasledovanje se je pričelo urno, vsestransko in temeljito, kakor se spodobi. Po informacijah in povpraševanjih se je dognalo, da sta zaljubljenca zdirjala z vlakom proti Ljubljani in da sta se odločila zvezati se danes dopoldne pred oltarjem v viški cerkvi.

Poročni dan brez poroke.

Ni menda treba posebej omenjati, da se je današnja poroka pričakovala s posebno — pozornostjo. Ampak tudi zaljubljenca sta menda izvohala, da se njuna poroka ne bo vršila tako samotno in neopaženo, kakor sta želela, posebno pa še ženin je menda slutil, da utegne pred cerkvijo doživeti kakšno neljubo presenečenje od strani čuječega očesa postave. Lahko tudi, da je oba zaljubljenca zadržal strupeni mraz in sta se morda ustrašila, da bi jima v grlu zamrznila beseda: «Da!»... Bodi kakorkoli — srečo sta imela. Ni ju bilo na spregled. Dva policijska agenta sta zastonj zmrzovala okrog viške cerkve in sveti Anton v oltarju je molče resigniral na prešička, če mu je sploh bil obljubljen...

Bilo srečno!

Roman pa še ni pri kraju. Zdaj šele se je začel razpletati in se še sploh ne ve, kakšen bo konec. Varnostne oblasti nadaljujejo z zasledovanjem, kakor da bi šlo najmanj za špijonažno afero, prebivalstvo daleč okrog Zidanega mosta ima svojo redko senzacijo, oba zaljubljenca pa se skrivata tako spretno, kakor da bi obhajala medene tedne na severnem tečaju. Sicer pa itak ni izključeno, da sta vse skupaj speljala na led in bogve kje na deželi stopila v zakonski stan. Bilo srečno!

Katehet pred mariborskim sodiščem

Maribor, 20. decembra

Danes se je vršila pri okrožnem sodišču pred vzklicnim senatom kazenska razprava proti katehetu Štefanu Stiperju iz Slovenske Bistrice, ki je seveda znan tudi kot odličen SLS politik Svojo bojevitost pa kaže ta slovenjebistriški kaplan tudi sicer v dejanjih in je bil že leta 1923. pri okrajnem sodišču v Šoštanju kaznovan po paragrafu 412 k. z. zaradi telesne poškodbe na 100 Din globe odnosno na 2 dni zapora.

Letošnjo jesen je kmalu ob začetku šole spraševal šolsko deco v Slovenski Bistrici, če je bila tudi med počitnicami ob nedeljah in praznikih vedno pri maši. Osemletna učenka Ana Brančerjeva je odgovorila, da ni bila redno pri maši. Katehet Stiper je pri tem vzrojil, rekel deklici, da laže, (glasom izpovedbe prič), pograbil je palico in deklico po goli roki tako natepel, da je orožništvo še dva tedna pozneje ugotovilo krvne podplutbe. Zdravniško spričevalo je ugotovilo 5—6 udarov in desno podlaket je imela deklica oteklo.

Pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici je kaplan Stiper priznal, da je natepel učenko s šibo, ker mu je lagala. Pri tem je katehet ugotovil v sodni zapisnik tudi to, da je imela učenka kratke rokave, segajoče jedva do komolca. Sodišče je kateheta Stiperja milo sodilo. Čeprav je imel že predkazen 100 Din za isti delikt, je dobil v Slovenski Bistrici za drugi prestopek le 50 Din globe. Proti tej sodbi pa se je katehet Stiper pritožil, češ, da je bila natepena učenka tudi pri drugem zdravniku, ki pa ji ni hotel dati zdravniškega spričevala, češ, da poškodbe niso kazale patološke spremembe; prvi zdravnik ni bil uradni zdravnik; orožniki pa se baje sploh ne spoznajo na krvne podplutbe.

Danes je o tem vzklicu kaplana Štefana Stiperja razpravljalo v drugi instanci mariborsko okrožno sodišče. Vzklicni senat se je postavil na stališče, da verjame kot priči drugemu zdravniku, ki ni konstatiral »patoloških sprememb« na otroku, ne pa prvemu zdravniku, ki je ugotovil lahko telesno poškodbo, in orožniškemu poročilu. Zaradi tega je bil kaplan Štefan Stiper oproščen.

Iz Kranja

r— *Zanimiva obravnava radi gradnje ceste.* Jugočeška namerava zgraditi cesto na Gaštejsko gmajno. V pondeljek se je vršil komisijonalni ogled in obravnava; dosegel se je popoln sporazum. Jugočeška bo gradila cesto tik ob Savi v višini štirih metrov, tako da bo cesta služila tudi kot obrambni nasip proti eventualnim poplavam. Stražiškim žimarjem in sitarjem ostanejo pravice dostopa k Savi, odvažanja gramoza in pranja žime v Savi neokrnjene.

r— *Ustanovitev organizacije akademikov.* Na ustanovnem občnem zboru «Društva jugoslovenskih akademikov v Kranju» 17. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik pravnik Janko Köstl, podpredsednik pravnik Anton Vrtovšek, tajnik filozof France Bajt, blagajnik pravnik Janez Ažman, odbornik filozof Jože Bogataj; revizorja absolvirani medicinec Dore Kern in tehnik France Bajželj.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 20. decembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas opazovanja	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana	8.	769.4	—17	[illegible]	mirno		megla	
Maribor	8.	767.7	—17	93	mirno	10		
Zagreb	8.	768.0	—16	82	ENE 2		megla	
Beograd	8.	766.0	—13	99	mirno	10	sneg	1.0
Sarajevo	8.	768.3	—13	67	mirno	0		
Skoplje	8.	765.5	—15	92	mirno	10		
Dubrovnik	7.	762.8	1	38	mirno	0		
Split	7.	760.0	— 5	45	NNE 12	0		
Praha	7.	770.0	—18	—	mirno	0		

Solnce vzhaja ob 7.34, zahaja ob 16.21, luna vzhaja ob 3.49, zahaja ob 14.3. Najvišja temperatura danes v Ljubljani — 12 C, najnižja — 19.6 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V severnih Alpah najbrže večinoma jasno, velik mraz, v južnih Alpah bolj nejasno, vlik mraz, mogoče bo snežilo.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Lahni vetrovi z vzhoda, severo-vzhoda, nebo jasno; temperatura od — 3 do + 1 stopinja; morje skoraj popolnoma mirno

Sport

H glavni skupščini JHS.

Od šestih klubov, ki so na zadnji glavni skupščini JHS tvorili opozicijo in ki so glavno skupščino zapustili še pred koncem smo bili naprošeni, da objavimo sledeči zapisnik:

«Spodaj podpisani delegati, ki so prišli na poziv JHS na skupščino, da izdelajo statute JHS, so konstatirali sledeče:

1. JHS nima pravil, overovljenih ne samo od policijskih oblasti, nego niti od sportnih oblasti, t. j. od skupščine JHS, temveč samo nekoliko razkosanih kosov papirja, ki ne pomenijo nič.

2. Da je upravni odbor JHS na vprašanje spodaj podpisanih delegatov, kje je zapisnik zadnje skupščine, ker bi se morala v smislu tega zapisnika ta glavna skupščina vršiti najkasneje do 1. septembra 1927., odgovoril, da zapisnika sploh ni, ker ga g. Pevalek kot zapisnikar ni izdelal.

Z ozirom na ta dejstva so spodaj podpisani delegati zahtevali, naj si delegati vseh klubov izvolijo predsedništvo skupščine in verifikacijski odbor ter naj se nato prične z izdelavo statutov JHS, ker ti statuti sploh ne obstojajo. Dosedanji JHS na to ni pristal, temveč je — zahteval, da predsednik Saveza predseduje skupščini, a tajnik naj overovi in verificira polnomočja.

Spodaj podpisani delegati na to niso pristali, ker JHS ni imel právice sklicati to skupščino, niti da dela dosedaj, niti da pravno obstoja. Delegati so sklenili, da bodo pozvali vse klube, naj se v najkrajšem času ustanovi JHS, naj se izdelajo pravila, ki naj se potrdijo od pristojnih oblasti, da bi mogel končno po tolikih letih hazenski sport napredovati in da bi mogli njegovi forumi pravno obstojati. Skupščina se bo sklicala naknadno v listih in se ima vršiti v Beogradu. Z ozirom na to pozivljemo vse klube, ki se strinjajo s tem predlogom, naj se obrnejo na g. Stanoje Jeremića, stud. prava, Beograd, Balkanska 54. Delegati so izvolili tudi pripravljalni odbor, ki ga tvorijo gg. Miloje Arsenović, advokat iz Beograda, Stanoje Jeremić, dijak prava in Milorad Antić, dijak prava.

Za BSK Milorad Antić, za ASK Primorje O. Čok, za SK Mura Danilo Sancin, za Jedinstvo Miloje Arsenović, za Skopski Sportklub Stanoje Jeremić, za Trgovačku Akademiju, Skoplje, Stanoje Jeremić.

Pričetek smuškega tečaja. Savezni smuški tečaj za začetnike in mladino prične v četrtek dne 22. t. m. Zbirališče ob 14. pod Cekinovim gradom.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes v sredo ob 20. uri v kavarni Evropi. — Tajnik II.

KRANJ

SK Slovan, hazena in težkoatletična sekcija. treningi v telovadnici vsled praznikov odpadejo do novega leta, dan prvega treninga bo pravočasno objavljen. — Načelnik.

SK Slovan, centralni odbor. Sklicujem za v četrtek, 22. t. m. točno ob 20. uri pri Lloydu sestanek vseh članov nogometne sekcije, ki je obvezen zlasti za člane, ki so naročili in plačali g. Kemperlu fotografije. Dalje se bo na sestanku dogovorilo za zimski trening v telovadnici, Pozivam člane k točnosti, ker se nato vrši odborova seja. K seji se vabijo tudi gg. Marchiotti V., Siard in Grželj. — Tajnik.

Dopisi

D. M. V POLJU. Na občnem zboru, ki se je vršil ob največji udeležbi rednih in podpornih članov 17. t. m., je bil izvoljen naslednji odbor: starosta Viljem Lipa, podstarosta Franc Tomšič, načelnik Ludvik Groznik, načelnica Hilda Novakova, prosvetar Oton Vrega, odborniki: A. Babšek, Fran Rade, Ozurda, Ocvirk, Albina Sotlerjeva, Mara Vilfanova; namestnika Jože Mihelčič in Ivan Heromc. V odboru so mladi, idealni ljudje, ki so že opetovano pokazali svojo nesebičnost in požrtvovalnost. Vsa sokolska fara je prepričana, da bo društvo sedaj uspešno delovalo in gospodarilo.

DOLNJI LOGATEC. V nedeljo, 18. t. m., je vprizoril dramatični odsek Sokola burko v treh dejanjih »Špansko muho«. Igra je v splošnem zadovoljivo potekla. čeprav bi lahko glede na igralce, ki so že opetovano dokazali, da so kaj boljšega zmožni, bolje uspela. Pomanjkljivo znanje vlog, netočnost pri skušnjah, prevelika samozavest in zakasnitev obiskovanja iger je odpraviti! Dramatični odsek nam obeta za Silvestrovo burko enodejanko »Raztresenci«. Vloge so prevzeli najboljši igralci. Na sporedu so tudi razne prvovrstne točke, kakor petje, kupleti itd., zaradi česar upamo, da bomo imeli prav lep Silvestrov večer. 1990

JESENICE. Dramatični odsek Sokola priredi v društveni telovadnici danes, 21. t. m., ob 20. uri komedijo v treh dejanjih »Morala gospe Dulske« Med odmori svira orkester.

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Sokolsko društvo nas je razveselilo v kratkem času s prav lepimi prireditvami: na državni praznik je priredilo telovadno akademijo z lepim telovadnim nastopom, na Miklavžev večer pa je Miklavž bogato obdaroval sokolsko deco in naraščaj. V nedeljo, 18. t. m., je vprizorilo društvo Molierovo komedijo »Skapinove zvijače«. Igralci so jo podali prav posrečeno. Salve smeha je žel zviti Skapin, ki je svojo vlogo izborno pogodil. Žal, da so bile lepo uspele prireditve slabo obiskane.

ŠOŠTANJ. V nedeljo, 18. t. m., je priredil Sokol telovadno akademijo s prav lepim, izbranim sporedom. Članice in člani so nam dokazali, da prav pridno posečajo telovadnico. Ženski naraščaj je rešil svoje vaje brezhibno. Pozornost je vzbujala kompozicija »Lokostrelci« načelnika Sokola g. Sveta in ritmično simbolična kompozicija »Sedmorica« okrožnega načelnika g. Miloša Volka; obe je izvajal moški naraščaj. »Konjičke«, ki jih je izvajal ženski naraščaj skupno z deco, so morali ponavljati. Zelo so navdušili občinstvo naši malčki. Akademija se je zaključila z zaprisego novih članov, na katere je imel starosta br. Kurnik krasen nagovor. V zadnjem času se opaža pri Sokolu prav živahno vsestransko delovanje. Odbor prireja redno vsako soboto vaje in je v stalnem stiku s članstvom. Upamo, da bo to živahno delovanje prav kmalu pripomoglo k sanaciji našega Sokolskega doma.

Gospodarstvo

Produkcija slovenskih premogovnikov v oktobru

Ugodni razvoj produkcije v oktobru. Povečanje števila zaposlenih delavcev.

Produkcija slovenskih premogovnikov se je tudi v oktobru ugodno razvijala. **V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo 177.225 ton premoga** napram 165.388 tonam v septembru, 170.502 tonam v avgustu in 141.203 tonam v juliju. V oktobru preteklega leta je znašala produkcija 161.760 ton in je torej letošnja produkcija v oktobru za 15.465 ton ali 9.5 % večja. Prekoračila pa je tudi višino produkcije v oktobru 1925, ki je znašala 171.057 ton.

Premogovniki so v tem mesecu oddali železnicam 81.323 ton (v septembru 76.602), brodarstvu 220 ton (130), industriji 56.120 ton (50.633), raznim strankam 20.482 ton (12.988), sami so porabili 12.434 ton (11.420), izvozili pa so 7925 ton (6295); **skupaj 178.503 tone (158.068).** Ker je bila oddaja večja kakor produkcija (napram septembru se je oddaja dvignila za 20.435 ton) so zaloge nazadovale od 78.089 ton na 76.811 ton koncem oktobra.

Povprečno število zaposlenih delavcev, ki je bilo dolgo vrsto mesecev skoro konstantno, se je prvikrat zopet pomembneje dvignilo. V oktobru je bilo povprečno zaposlenih 8506 delavcev napram 8362 v septembru in 8320 v avgustu. V ostalem je bilo zaposlenih 264 uradnikov in 245 paznikov.

V prvih desetih mesecih je znašala skupna produkcija slovenskih premogovnikov 1,545.465 ton napram 1.319.738 v istem razdobju leta 1926. Lanskoletna produkcija je bila torej prekoračena za 225.727 ton ali 17.1 %. Če primerjamo produkcijo v oktobru t. l. s produkcijo v odgovarjajočem mesecu preteklega leta, moramo še upoštevati, da je bil lani v oktobru v zvezi z ugodno izvozno konjunkturo za premog zaradi stavke angleških rudarjev izvoz premoga iz Slovenije še enkrat večji ter je znašal 14.861 ton, tako da je povečanje produkcije pripisati le povečanju oddajne možnosti v tuzemstvu.

= **Alkoholna industrija in trgovina ter oblastne doklade na alkoholne pijače.** Zveza veleproizvajalcev in velerazpečevalcev alkoholnih pijač v Sloveniji je poslala predsedstvu ljubljanske oblastne skupščine naslednji protest glede oblastnih doklad na alkoholne pijače: Podpisana zveza opaža v celi debati ljubljanske oblastne skupščine, da se povdarja uvedba 100 % doklade na državno trošarino in špirit in vse druge alkoholne pijače, samo pri veletrgovcih in prodajalcih in da se pri tem namenoma in ostentativno pozablja, kje se dogaja največje pijančevanje in največja nemorala. Vzrok temu pijančevanju leži samo v prosti kuhi vseh vrst žganja na deželi, ki ni podvržena nobeni kontroli. Ako hoče oblastna skupščina koristiti zatiranju alkohola, mora takoj zabraniti vsako prosto kuho žganja na deželi in takoj postaviti vse kotle pod pečat, tako da bo na deželi onemogočena razprodaja raznih vrst žganja v velikih količinah. Ako oblastna skupščina te kotle na deželi noče postaviti pod pečat, tako da bi tudi na deželi plačevali to oblastno doklado na trošarini od kuhanja, potem naj takoj uvede visoko letno takso na kotle in to po velikosti in literski vsebini kotlov. Konštatirali smo zadnja leta, od časa, ko je dovoljena prosta kuha žganja, da so na deželi nakupili več tisoč kotlov in da se je tu razvila velika industrija žganjekuhe in prodaja tega nezatrošarinjenega žganja po nizkih konkurenčnih cenah potom tihotapstva v vse privatne hiše, trgovine in gostilne. Poleg tega se na deželi ne kuhajo samo lastni pridelki, kakor to zakon dopušča, temveč se kupuje na debelo razno drugo sadje, pokvarjeno vino in tropine. To blago se kuha brez vsake kontrole in spravlja v promet. Konštatirali smo, da se v ljubljanski oblasti skuha na deželi povprečno po osebi prebivalstva najmanj 10—15 litrov, kar znaša približno 100 vagonov ali 1 milijon litrov raznega 50% žganja. To je številka, o kateri naj resno in odkrito premišlja ljubljanska oblastna skupščina in tukaj je glavna rak - rana žganjepitja, nemorale, ubojstva in blaznosti v ljubljanski okolici. Na ta način trpi ljubljanska oblastna skupščina, da se na eni strani producira in razprodaja tolika ogromna množina nezatrošarinjenega žganja in se s tem žganjem podpira del prebivalstva v isti oblasti, na drugi strani pa hoče uničiti legalno trgovstvo in davkoplačevalce. Zato kličemo: Proč s prosto kuho žganja brez plačanja vsake trošarine. Uvedite v vsej ljubljanski oblasti enake trošarine, to je oblastne doklade, da ne bomo imeli dve vrsti alkoholnih pijač, od katerih je ena obremenjena z ogromno trošarino in dokladami, druga pa nič. Ako ljubljanska oblastna skupščina ne bo upoštevala našega upravičenega protesta in ne bo uvedla enako plačanje doklad in trošarine, potem moramo na žalost ugotoviti, da hoče oblastna skupščina tudi v ljubljanski oblasti uvesti dve vrsti državljanov, to je eno vrsto, ki plačuje davke, in drugo, ki ne plačuje ničesar.

= **Ljubljanski kožni sejem** (23. januarja 1928) bo tudi to pot velikega pomena ne samo za naše lovce, nego tudi za naše splošno gospodarstvo. Lovska zadruga in uprava Ljubljanskega velesejma sta združeni v «Divji koži», ki skrbi za prodajo kožuhovine. Njena najvažnejša naloga je organizacija skupne prodaje kožuhovine, da izostane nezdrava, škodljiva konkurenca, katero žele ponajveč tuji, večkrat tudi domači kupci, ter da je blago pravilno ocenjeno. Kožuhovino ni lahko oceniti pravilno; dogodi se neštetokrat, da kupci prevarajo neveščega in prezaupnega prodajalca. Pri skupni prodaji to izostane, ker so že pred prodajo vse kože strokovno po veščakih ocenjene. Oddelek «Divja koža» na velesejmu v Ljubljani že sprejema blago in morete že poslati vse zbrane kože na njen naslov. Če vam ni kaj jasno, obrnite se pismeno po navodila, ki jih boste dobili z obratno pošto brezplačno.

= **Občni zbor Jugoslovenskega saveza mlinov.** V nedeljo se je v Zagrebu vršil občni zbor Jugoslovenskega saveza mlinov. Predsednik dr. Bošnjak je v svojem govoru naglašal izredno težko stanje naše mlinske industrije. Naša država ni v svoji trgovinski politiki nič ukrenila, da omogoči izvoz jugoslovenske moke. Razpravljalo se je o vprašanju železniške tarife na moko ter o mlevskem prometu. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Bošnjak, med pokrajinskimi predsedniki pa za Slovenijo gosp. Josip Rosenberg. Končno se je razpravljalo o unifikaciji borznih uzanc ter o skupnih prodajnih kondicijah.

= **Razglas.** Direkcija šum v Ljubljani razpisuje prodajo približno 900 plm³ bukovine, katera se bo izdelala v lastni režiji šumske uprave v Kostanjevici v hlode. Ponudbe, spisane na tiskovinah, ki se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi v Kostanjevici, je vložiti do 28. decembra t. l. do 11. dopoldne pri navedeni direkciji. Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom od 100 Din ter opremljene z 10 % varščino. Predmetna pojasnila daje direkcija šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1 in šumska uprava v Kostanjevici. — Direkcija šum v Ljubljani. 1989

Borze

20. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zopet izredno velik. Privatna ponudba je še vedno nezadostna ter je morala Narodna banka intervenirati v devizah na Curih, Berlin, Dunaj in London. Tečaji so ostali skoro nespremenjeni. Med efekti notirajo Vevče za malenkost višje, dočim je Kranjska industrijska nekoliko popustila.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nekoliko nazadovala. Promptna je notirala 411 — 412.5, zaključena pa je bila kasa po 42 in za december 413 (v Beogradu notira promptna nespremenjeno 413.5 do 414). Investicijsko je dalje čvrsto, ter je bilo zaključeno po 86.25. Industrijske vrednote so ostale nespremenjene. Bančni papirji so bili tudi danes zanemarjeni, ter so bile zaključene samo Vevče po 136.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.56 — 13.59 (13.575), Curih 1094.5 — 1097.5 (1096), Dunaj 8—8.03 (8.015, London 276.75 — 277.55 (277.15), Newyork 56.61 — 56.81 (56.71), Praga 167.975 — 168.775 (168.375), Trst 307.025 do 309.—25 (308, 308.25).

Zagreb. Amsterdam 22.95 — 23.01, Dunaj 8 — 8.03, Berlin 13.558 — 13.588, Budimpešta 9.94 — 9.96, Milan 306.95 — 309.95, London 276.75 — 277.55, Newyork 56.61—56.81, Praga 167.975 — 168.775, Curih 1094.5 do 1097.5; dolar 56.1625 — 56.3625.

Beograd. Pariz 222.5—224.5, London 276.8 do 277.6, Newyork 56.61 — 56.81, Milan 307 do 309, Praga 168 — 168.8, Dunaj 7.99—8.2, Budimpešta 9.955 — 9.985, Berlin 13.56 do 13.59, Bruselj 7.935 — 7.965, Bukarešta 35.5 do 36.

Dunaj. Beograd 12.45375 — 12.49375, Berlin 168.92 — 169.42, London 34.51 — 34.61, Milan 38.37 — 38.47, Newyork 706.55—709.05 Pariz 20.93625 — 21.01625, Curih 136.48 do 136.98; dinarji 12.37 — 12.43.

Curih. Beograd 9.1225, Berlin 123.71, Newyork 517.81, London 25.27875, Pariz 20.385, Milan 28.095, Praga 15.345, Budimpešta 3.20, Sofija 3.74, Varšava 58.10, Dunaj 73.175.

Trst. Beorad 32.35 — 32.65, Dunaj 257.50 do 263.50, Praga 54.45 — 54.75, Pariz 89.85 do 90.05, Newyork 18.38 — 18.44, Curih 354.75 — 356.75; dinarji 32.30 — 32.80.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.215, v Berlinu 7.370.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 134 — 0, Praštediona 875—0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 135 — 0, Kranjska industrijska 360 — 0, Ruše 265 — 280, Stavbna 56 — 0, Šešir 125 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 411 — 412.5, kasa 411 — 412.5, za december 411 — 412.5, investicijsko 86.25 do 86.5, agrarne 53 — 53.25; bančne: Eskomptna 89 — 90, Poljo 18 — 18.5, Hipo 57 — 57.5, Kreditna 90 — 91, Jugo 95 do 92.25, Praštediona 875 — 885, Ljubljanska kreditna 134 — 135, Zemaljska Sarajevo 135 do 136; industrijske: Gutmann 200 — 210, Slaveks 100 — 110, Slavonija 0 — 13.5, Trbovlje 470 — 475, Vevče 135 — 136, Union Osijek 245 — 290, Šećerana 575 — 580, Drava 555 — 570. Tvornica vagonov 20 — 33, Dubrovačka 410 — 412.5, Danica 165—170, Narodna mlinska 18 — 20.

Beograd. Vojna škoda 413.5 — 414, za december 413 — 414, investicijsko 86 — 86.5, agrarne 52.75 — 53.75.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (20. t. m.). Les: Tendenca mirna. Zaključen je bil 1 vagon rezane jelovine, deske (III., 25 mm, od 16 cm širine naprej in remeljni (50 × 100, 4 m dolž.), fco vagon meja po 450. Nudijo se suha bukova drva, fco vagon meja po 23; povpraševanje pa je za smrekove hlode, fco vagon naklad. postaja po 180. — Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška po 347.5 — 352, sremska po 345 — 347.5, slavonska po 342.5 do 345; turščica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, stara po 272.5, baška, nova, umetno sušena po 267.5, baška, nova, času primerno suha po 252.5; oves: zdrav, rešetan, slov. postaja po 285; moka: baška «0g», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 500.

Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Pšenica: baška, 78/79, 2 % 302.5 — 305; banatska, 78/79 kg, 2 % 297.5 — 300, slavonska, 77/78 kg, 2 % 300 — 305. Turščica: baška, stara 225 — 229; baška, nova, času primerno suha 202.5 — 205; baška, nova, za december - januar 207.5—210; baška, nova, za marc - april 227.5 — 230. Moka: baška «0gg» in «0g» 425 — 437.5; baška «2» 405 do 415; baška «5» 385 — 395; baška «6» 317.5 do 325; baška «7» 260 — 270; baška «8» 200 do 205.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (19. t. m.) Pod utisom ugodnejših poročil iz inozemstva je bila tendenca na dunajski borzi prijaznejša, ne da bi se pri tem mogla kupčija oživeti. Konsumenti so ostali dalje rezervirani. Glede pšenice je situacija ostala nespremenjena. Turščica se je, predvsem za promptno blago, nekoliko podražila. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39.75—40.75, madžarska Tisa (81/83 kg) 44 do 44.5; rž: marchfeldska 41 — 41.25, madžarska 39.5 — 39.75; turščica: 30.50 do 31; oves: domači 32 — 32.5, madžarski 33 — 33.5 šilinga.

Dunajski goveji sejem (19. t. m.) Dogon 2298 komadov, od tega 415 iz Jugoslavije. Pri živahnem prometu se je prvovrstno blago podražilo za 5, ostale vrste pa za 10 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.70 do 1.95 (izjemno 2 — 2.15), II. 1.30 — 1.65, III. 1 — 1.25, biki 1.15 — 1.70, krave 0.90 do 1.70, slaba živina 0.65 — 0.90 šilinga.

Iz življenja in sveta

K potopu ameriške podmornice „S 4“

poročajo naslednje podrobnosti:

Nesreča se je zgodila na mestu, kjer se je svojčas potopila druga ameriška podmornica, ne da bi mogli posadko pravočasno rešiti. Morje je tam po nekih vesteh 35 m, po drugih pa 150 m globoko.

«S 4» je spadala v isto vrsto podmornic kakor «S 51», ki jo je v septembru 1925. na sličen način uničil parnik «City of Rome», pri čemer je izgubilo življenje 33 mož.

Očividci trdijo, da se je pojavila «S 4» popolnoma nepričakovano in brez svarilnega znamenja pred rušilcem «Pauldingom», tako da ta ni več utegnil spremeniti svoje brzine in smeri. Katastrofa se je izvršila tako naglo, da niso mogli niti ugotoviti, če se je pri trčenju poškodoval krov podmornice ali če je odpovedala samo njena mašinerija kar bi ji bilo onemogočilo manevriranje ob času nesreče. Šele naknadno so potapljači ugotovili, da je bil krov poškodovan. Vendar se zdi, da je morala pri nesreči sodelovati še neka druga sila, ker je nemogoče, da bi v podmornici ne bili opazili rušilca, ki je plul naravnost vanjo.

Podmornica se je pogreznila kakor kamen, pravijo tisti, ki so stvar opazovali.

V nesrečni ladji je bilo 52 ljudi, med njimi baje tudi komandantova žena z otroki. Kaj je z vsemi temi osebami, nihče ne ve, ker se je posrečilo dobiti zvezo samo s šestimi možmi, ki so zaprti v prostoru za torpede, kakor smo že poročali.

Rešilno delo napreduje z mrzlično naglico, a zaradi slabega morja in drugih ovir ni dosti upanja, da bi uspelo. Tri večje vojne ladje, ki so med sabo zvezane z jeklenimi mostovi, so stvorile nad mestom nesreče teraso, s katere se spuščajo potapljači na dno. Mesto nesreče izdaja široka oljnata lisa, ki se dviga iz bencinskih in oljnih rezervoarjev na potopljenem brodu. Podmornik «S 5» se je vlegel na dnu tik ponesrečene ladje in skuša vzdržati s preostalimi zvezo s pomočjo svetlobnih in zvočnih signalov. S posebnimi sesalkami spravljajo vanjo svež zrak.

Rušilec «Paulding», ki ga uporabljajo danes samo kot obrežno ladjo, se je pri nesreči težko poškodoval, tako da je moral kar najhitreje v pristan, ne da bi mogel podmornici nuditi svojo pomoč. Ker je nevarnost, da se tudi sam potopi, ga bodo zvlekli na suho. Dva moža od njegove posadke sta bila ob katastrofi težko ranjena.

Ahmed beg Zogu,
predsednik albanske republike, ki mu je tiranski senat podelil naslov «Odrešitelja domovine».

Strašno maščevanje v Kantonu

V Kantonu je bilo justificiranih nad 2000 oseb, med njimi več Rusov in približno 70 žensk. Justifikacijo ruskega podkonzula Hassisa utemeljujejo nacijonalisti s trditvijo, da so ga zasačili, kako je v borbah za policijsko predsedništvo poveljeval upornikom. Ruski generalni konzul in njegovo osobje so še v ječi. Skupno število mrtvih in ranjenih znaša več tisoč. Nad tisoč hiš je porušenih. Angleški generalni konzul je svetoval v bližini Kantona bivajočim Angležem, naj si poiščejo v inozemskem delu Šamien zavetišče. Nankinška vlada objavlja, da so pri hišni preiskavi sovjetskega konzulata v Kantonu našli dokumente, iz katerih je razvidno, da so nameravali razširiti komunistični upor, ako bi bil imel v Kantonu uspeha, tudi na Hongkong in na sosedne pokrajine ter na Indokino.

Reuterjev urad javlja iz Hongkonga: Dočim je komunistični upor v Kantonu udušen, se pa nadaljuje v raznih delih province Kvantung. Desettisoči beguncev so od tam pobegnili v Hongkong. Begunci pripovedujejo strašne stvari. V nekaterih mestih so uporniki morili ljudi v masah ter jih trpinčili. V Muilingu je bilo usmrčenih 100, v Šipsindu 500, v Hoifungu in Lukfungu pa po tisoč oseb.

Modrokrvna pustolovca

Španski plemič don Fernando de Bourbon (zgoraj), in njegov «adjutant» grof Oricain, sta se te dni morala pred sodiščem v Melunu (Francija) zagovarjati zaradi raznih «častnih afer» kakor poneverb, ponarejanja čekov in potnih listov itd. Sodniki so bili usmiljeni; dona Fernanda so oprostili, grofa Oricaina pa so obsodili na tri mesece ječe.

Kako je umrl prestolonaslednik Rudolf

V zadnjih dnevih so krožile po časopisju ponovno najbolj čudne domneve o načinu, kako je umrl prestolonaslednik Rudolf. Da napravi tem domnevam konec, se je oglasil v dunajskih listih profesor dr. Gärtner s precej dolgo izjavo, v kateri pravi, da je cesarjevič izvršil samomor. Dr. Gärtner je bil v istem času asistent profesorja Strickerja, ki je vodil obdukcijo trupla. Od njega je izvedel dva dni pozneje zanimive podrobnosti. Dvorni krogi so naročili obdukcijskim zdravnikom, naj podpišejo izjavo, da je Rudolf umrl zaradi srčne kapi. Ti pa so se domenili s Strickerjem, da rajši izgubijo svoja mesta, nego da bi podpisali laž. Resnica je bila namreč ta, da si je cesarjevič sam z lovsko puško prestrelil možgane, s čimer bi bilo pojasnjeno, zakaj mu je bila lobanja popolnoma raznešena. Dvorni krogi so se morali nepopustljivim zdravnikom hočeš nočeš vdati in dovoliti, da je izšla v «Wiener Zeitung» uradno podpisana resnica o dogodku. Dr. Gärtner pravi, da se je zgodila stvar tako [illegible] drugače že zato, ker ne bi pobožno prestolonaslednikovo sorodstvo nikoli trpelo, da bi z neresnično vestjo kdorkoli onečastil cesarjevičev spomin, češ da je izvršil s samomorom smrten greh. Resnice pa tudi to sorodstvo ni moglo prikriti. Prof. Gärtner sporoča nadalje, da so pri obdukciji v cesarjevičevih možganih izsledili razne nepravilnosti, ki so dale sklepati na duševno neodgovornost za dejanje. Samo zaradi tega izsledka je papež dovolil cerkveni pokop. Izjavo dr. Gärtnerja potrjuje tudi prof. Edvard v. Hoffmann, ki je bil pri obdukciji prisoten.

Pustolovščine dobrega vojaka

Švejka

Pride! Kam? Kje? Pride!

Cigarete, ki se prižigajo same

Na Angleškem živi kemik, ki je bil dolgo časa na kmetih. Iz samega dolgega časa je začel proučevati problem prižiganja cigaret brez vžigalic. Njegov trud je bil kronan z uspehom in sedaj vloži prošnjo za patent.

Kemikov izum obstoji v tem, da ima vsaka cigareta na koncu majhen papirnat obroček, natopljen v raztopini natrijevega nitrata. V sredini obročka se nahaja mala količina gorečega materijala. Dovolj je, če se obroček iz papirja natre ali pritisne ob trd predmet. Cigareta se vžge in tobak zagori. Kemik zatrjuje, da niti papir, niti vžigalna snov ne vsebujeta snovi, ki bi bile škodljive človeškemu zdravju. Kadilcem pa se priporoča, naj prvih dimov ne vdihavajo zavoljo opreznosti.

Ni treba, da Vas zebe

ker se dobi dovolj finih sukenj prav poceni pri tvrdki

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

× **Stroj, ki misli za človeka.** Inženjer dr. Wannevar Bush, član zavoda za tehnologijo v Massachusetsu, je izumil nov računski stroj z imenom «Integraf», ki sešteva, odšteva, množi ter je kos tudi integralnim računom in drugim težkim matematičnim nalogam. Stroj je tako skonstruiran, da napravi v eni uri račun, za katerega bi matematiki na podlagi znanih metod potrebovali cele mesece.

× *Medeni tedni v balonu.* Švicarski letalski poročnik Ernest Mag se je te dni po vseh predpisih poročil v cerkvi v Lausanni in je hotel napraviti večtedensko svatbeno potovanje v balonu. Najprej se je namenil poleteti čez Alpe. Mladi par je stopil v balon, močan veter pa ju je zanesel z višine 3000 m nad Montreauxijem v jezero, od koder so ju morali rešiti dobri ljudje. Komaj sta se mlada poročenca osušila, sta že sklenila, da bosta svoje potovanje nadaljevala v balonu, ki jim je v par urah prinesel toliko strahu in veselja.

× *Težka prometna nezgoda na pariški podzemski železnici.* Kakor smo že poročali, je v pondeljek popoldne skočil s tira neki voz pariške podzemske železnice baš v trenutku, ko je vozil skozi tunel pod reko Seino. Nesreča se je zgodila zaradi nekega osišča, ki se je strlo. Nastal je kratek stik, ki je povzročil požar. Vendar so ogenj hitro pogasili. Med potniki je nastala velika panika. Ena oseba je bila težko ranjena, 14 ljudi pa je zadobilo lahne poškodbe. Ta nezgoda je tudi povzročila, da je bil promet v metropolitanki ustavljen za več ur.

Srajca cefir	120.—	100.—	**58**
Srajca pique	90.—	68.—	**80**
Hlače gradl	60.—	50.—	**45**

Kravate, ovratniki, naramnice, nogavice in žepni robci.

Prodaja se samo izbrano dobro blago, po zelo nizki ceni.

Veletrgovina
R. Stermecki, Celje

Celje leži centralno — dohod vlakov zelo ugoden

× *Kaj je s Svenom Hedinom?* Znameniti švedski potovalec Sven Hedin je odšel letos z močno ekspedicijo v Srednjo Azijo. Poteklo pa je že več nego pol leta, odkar ni o njem nobene vesti. Bojijo se, da ga je doletela kakšna nesreča. Dva švedska znanstvenika, ki bi se morala priključiti njegovi ekspediciji zaman čakata (prvi v Berlinu, drugi v Moskvi), da bi dobila zvezo s Svenom Hedinom. Bržkone se bo organizirala nova ekspedicija, da poišče slavnega potovalca.

× *Viljem pred sodiščem.* Iz Doorna poročajo, da se je začela senzacijonalna sodna razprava proti bivšemu nemškemu cesarju Viljemu. Toži ga vdova po nekem pariškem trgovcu, ki je izginil v marcu 1916. s torpediranim potniškim parnikom «Sussexom». Žena takrat ni izgubila samo moža, temveč tudi večji del imetja, ki ga je imel ta pri sebi. S tožbo upa, da bo dosegla povrnitev izgubljenega imetja iz Viljemove zasebne blagajne.

DIŠAVE SLON

v zavitkih, glavna zaloga «Adria», F. ŠIBENIK, Ljubljana.

FORMAN
Proti nahodu

Raznarodovanje - mednarodno vprašanje

c. d. — Rim, 17. decembra.

Koliko časa je tega, kar je Mussolini v spremstvu skoraj vseh italijanskih pomorskih sil šel v Tripolis razkazovat odločno voljo tretje Italije, da si zagotovi gospostvo v Sredozemskem morju in protestirat proti francoski posesti v sosednji Tuniziji? Koliko časa je odtlej, ko je isti Mussolini grmel v parlamentu proti Franciji in grozil s fašističnimi masami, pripravljenimi za vsako drzno podjetje, za vsako žrtev? Ali se ni še prav v zadnjem času osmešil s svojo tangersko demonstracijo, ki je bila naperjena izključno le proti Franciji? A če pregledamo fašistični tisk ne samo zadnjih tednov in mesecev, temveč vse tja do leta 1922, ko se je fašizem polastil oblasti v državi: ali mu ni bila Francija, «bivša zaveznica z one strani Alp», stalni cilj prikritih in neprikritih najsrditejših napadov?

Danes, komaj mesec dni po podpisu francosko - jugoslovenske prijateljske pogodbe pa isti Mussolini govori o «mogočem, koristnem in celo potrebnem razsežnem, prisrčnem, trajnem sporazumu med Francijo in Italijo» in vse to kot posledica francosko-jugoslovenske prijateljske pogodbe. Mussolini je tu dodal tudi še novo italijansko-albansko pogodbo, dasiravno je

Mussolini

malo prej trdil, da med tema pogodbama ni zveze kakor med vzrokom in učinkom, toda «v zvezi s tema dvema pogodbama se je dal v razpravo položaj med Francijo in Italijo». Komaj teden dni, kar je fašistični tisk še obkladal Francijo z najhujšimi očitki in obdolžitvami, je prišla hipoma popolna izprememba.

Tanger, pravi «Il Giornale d' Italia», je točka, ki je Italija vsled svojega položaja v Sredozemskem morju nikakor ne more prezreti. Na Tunizijo ima Italija zgodovinske pravice, ki so obstojale pred francosko zasedbo. Določitev južne libijske meje je ostanek izza vojne, ki ga Francija ni poravnala. «Jadran in Balkan sta za Italijo vprašanje meje in zato vprašanje obrambe in življenja ter veljata zanjo toliko, kolikor renska meja za Francijo ter Belgija in Egipt za Anglijo. Za Francijo pa sta oddaljena, ločena, popolnoma izven očividnega legitimnega realnega nacijonalnega interesa ležeča področja.» Vprašanje mandatov ni samo francosko-italijanska stvar, toda Francija mora podpirati italijanske težnje.

«Raznarodovalna politika, ki se poostruje v Franciji, je notranje francosko vprašanje. To priznavamo. Toda Francija naj prizna Italiji direkten interes na usodi deseterih in deseterih tisočev Italijanov, ki so odšli iz svoje države iskat dela in nabavljat tujcu proizvodnjo in bogastvo, ne pa da bi se odrekli svoji domovini in svojemu narodu. **Če se raznarodovalna politika razteza, kakor v južni Franciji, na kompaktne italijanske predele, dobiva tudi neizogibno mednarodno lice.**»

Polslužbeno glasilo zunanjega urada izjavlja torej, da je raznarodovalna politika notranje vprašanje vsake države zase; toda izjavlja obenem, da ta politika, če se izvaja **v področjih s kompaktnim drugorodnim prebivalstvom,** zavzema mednarodno lice, da potemtakem postaja **mednarodno vprašanje.**

Stvar je v resnici zanimiva in jo je treba dobro zabeležiti!

Italija torej zahteva, da ji prizna Francija pravico, da se direktno zanima za usodo v južni Franciji kompaktno naseljenega italijanskega prebivalstva, da se to italijansko prebivalstvo ne raznarodi, ne pofrancozi, in se s to zahtevo postavlja na načelo, da ima nacijonalna država pravico do zaščite svoje nacijonalne manjšine v drugorodni nacijonalni državi!

Briand

Ker je v tem pogledu Francija napram Italiji v enakem položaju, kakor je Italija napram Jugoslaviji s svojo jugoslovensko narodno manjšino, ki je tudi kompaktno naseljena v njenih obmejnih pokrajinah, in ker naj v smislu italijanskih napovedi tvorita dve zelo važni točki francosko-italijanskega sporazuma tudi jadransko in balkansko vprašanje, je pač edinole logično, da se ob tej priliki reši tudi vprašanje raznarodovanja, italijanske nacijonalizacije jugoslovenske narodne manjšine po istih načelih in z enakimi posledicami, kakor se bo rešilo vprašanje raznarodovanja, francoske nacijonalizacije italijanske narodne manjšine v južni Franciji, in še temboljše, ker je končna rešitev jadranskega in balkanskega vprašanja brez rešitve tega vprašanja nemogoča ter sta se Francija in Jugoslavija v svoji prijateljski pogodbi obvezali, da bosta vprašanja, tičoča se evropske politike, obdelavali v medsebojnem sporazumu.

Ako naj ne bo francosko-jugoslovenska prijateljska pogodba le kopica lepih besedi, ne more in ne sme priti ne da bi bilo obenem tudi zadovoljivo do francosko-italijanskega sporazuma, rešeno vprašanje nacijonalnega obstanka jugoslovenske narodne manjšine v Italiji, in sicer na enak način, kakor se bo rešilo vprašanje nacijonalnega obstanka Italijanov na Francoskem! Ako naj se Italiji prizna pravica, da se bo direktno zanimala za nacijonalni obstanek svojih sonarodnjakov v Franciji, se mora priznati enaka pravica Jugoslaviji glede njenih sonarodnjakov v Italiji! Ako je vprašanje raznarodovanja Italijanov v južni Franciji mednarodno vprašanje, je mednarodno vprašanje tudi raznarodovanje jugoslovenskega naroda v Italiji!

so najb[illegible] najtrajnejše in zato najcenejše.

Ustna odprtina nudi najlažji pot za vhod klic v naše telo. Pri boleznih grla, hrapavosti, glasu in prehladu so neobhodno potrebne okusne

ANACOT-PASTILE

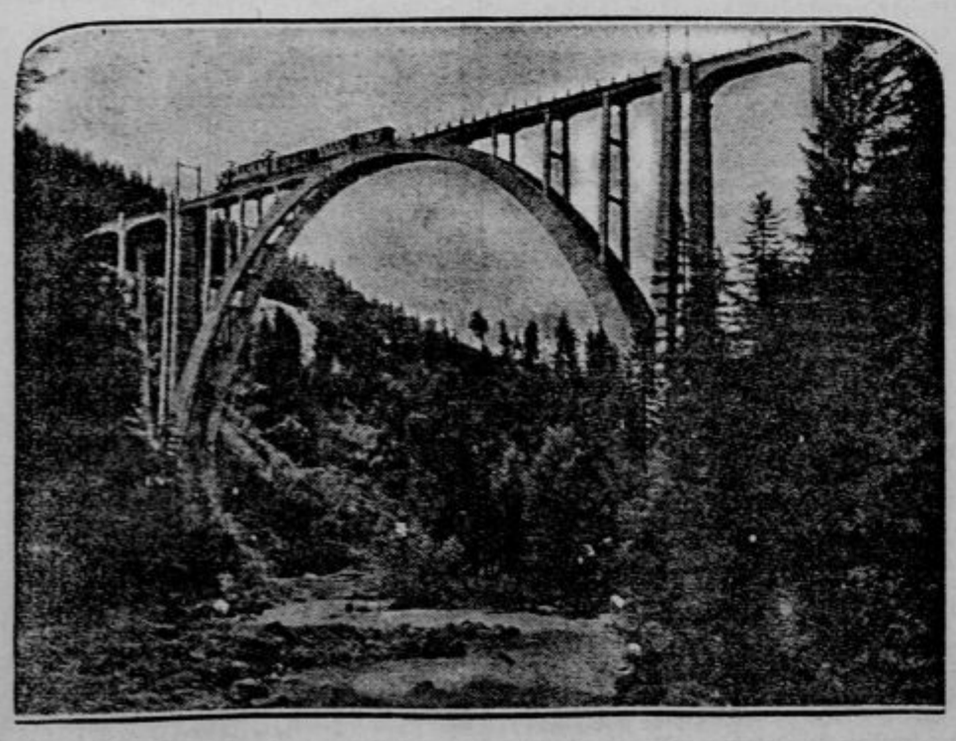

Tehnika in umetnost
Viadukt pri Langwiesu na električni progi med Coirom in Aroso v švicarskem kantonu Wallisu.

„Čarobna piščal“

je poslednje Mozartovo scensko delo, komponirano in izvajano v letu njegove smrti 1791. V tej operi se razvija dejanje z mestoma prav dovtipnimi dialogi.

Vsebina opere je sledeča: Tamino beži pred ogromno kačo, ki jo premagajo tri dame Kraljice noči, ki se med seboj skoraj sporečejo. Vse tri gredo javit dogodek svoji gospodarici. Tamino se zave, pride dobrodušni ptičar Papageno, pol ptič in pol človek. Od njega izve princ Tamino, kje se prav za prav nahaja; ker se Papageno pri tem hvali s tujim junaštvom, ga doleti kazen. Namesto kruha in vina mu prineso dame kamen in vodo, povrhu pa mu s ključavnico zapro usta, da ne bi več lagal. Tamino dobi sliko ugrabljene Pamine, hčerke Kraljice noči, s pozivom, da bi jo rešil. V krasni ariji zlije vsa čustva, ki so vzplamtela v njem ob pogledu na sliko. Sama kraljica pride, da ga navduši za rešitev Pamine iz krempljev po njenem nazoru zlobnega Sarastra. Princ dobi v varstvo pred nevarnostmi na opasni poti čarobno piščal, Papageno, ki ga naj spremlja, pa zlate zvončke.

Pamina je v oblasti zlobnega Sarastrovega služabnika, zamorca Monostata. Papagena, ki ji prinaša dobre vesti, se ta ustraši in zbeži. Trije dečki privedejo Tamina v svet kraj. Tu se sestane z modrim govornikom, od katerega izve resnico o Sarastru, o bistvu njegovih naukov in o usodi Pamine, katera je namenjena le onemu, ki je bo vreden. S pomočjo čarobne piščali dožene bližino Pamine in Papagena, ki sta ušla zamorčevi pazljivosti. Vendar se zgrešijo in ubežnika prideta v težko zagato, kajti zamorec ju je odkril. Tu pomagajo zvončki. Monostatos in njegovi sužnji odidejo plesoč. Tedaj nastopi z velikim spremstvom sam Sarastro, ki kaznuje pregorečega Monostata, medtem ko odredi za Tamina in Papagena običajno preizkušnjo.

V svečanem zboru sklene duhovščina sprejem Tamina in Papagena v svojo sredo, če dobro prestaneta preizkušnjo. Sarastro zaključuje posvetovanje z molitvijo (arija «Izida in Oziris, dajta»). Preizkušnja začne. Vodita jo dva govornika. Medtem ko Tamino trdno kljubuje vsem izkušnjavam ter ga ne morejo premotiti niti zgovorne dame niti obupana Pamina, ki vidi v njegovem molku preziranje, se naivno-glupi Papageno uda vsakemu rahlemu pritisku. Plašita ga blisk in grom, ne vzdrži niti kratek čas brez blebetanja, dolgčas mu je, muči ga žeja in lakota in koprnenje po družici. To ga pripravi tako daleč, da obljubi zvestobo celo odurni starki («dokler ne najde lepše»). V tem trenutku pa se starka spremeni v ljubko Papageno. Njegovo veselje je kratko, kajti duhovnik mu odpelje ženko, češ, da se ni izkazal vrednega takšnega daru. Obup, ki ga navaja celo na samomorilne nakane in njegove milo prošnje dosežejo, da mu trije dečki vrnejo izvoljeno, s katero zaraja v svatovskem plesu, Kraljica noči prinaša svoji hčerki bodalo, s katerim naj zabode Sarastra. Temu prisluškujejo Monostatos, ki hoče izrabiti položaj v svojo korist. Račune mu prekriža Sarastro, ki v svoji dobroti odpušča zaslepljeni materi. Njegovo prigovarjanje, naj se Pamina potrpežljivo uda usodi, nima uspeha. Po ponovnem poizkusu, da bi spregovorila s stanovitnim Taminom, se uda obupu ter se hoče zabosti, kar preprečijo trije dečki. Na njihov nasvet zopet poišče Tamina, ki se nahaja pred poslednjimi preizkušnjami. Korakati mora skozi ogenj in vodo, da ga elementi prečistijo, preden stopi v posvečni zbor Izide. Tako napovedujeta dva oboroženca v prekrasnem koralu. Panina hoče deliti vse nevarnosti s svojim Taminom. Ob zvokih svečane koračnice, ki jo na čarobni piščali svira Tamino, prestaneta še to poslednjo izkušnjo. Nič jima ne brani dostopa v svetišče. Poslednji naklep Kraljice noči proti Sarastrovemu svetišču, kateri se poleg dam pridruži še Monostatos, propade v jezi razbrzdanih elementov in pred nami se zablesti svetišče solnca, v katerem pojejo slavospeve Izidi in Osirisu.

Naši onstran meje

p— *Zakon o sindikatih* določa popolnoma jasno, kako visoki smejo biti delodajalski in delojemalski članski prispevki. Vendar se v Trstu vodstva fašističnih sindikatov prav nič ne brigajo za ta zakon in določajo prispevke, kakor se jim zijubi. Zakon pravi, da mora delodajalec plačevati svoj letni članski prispevek do iznosa svote enodnevnih plač in mezd vseh svojih delojemalcev, delojemalec pa do iznosa svoje enodnevne plače ali mezde. Vodstva fašističnih sindikatov pa določajo prispevke, kakor se jim zdi, to se pravi, kakor potrebujejo denarja. Čim več fašističnih, veči noma iz starih italijanskih provincij v Trst nepoklicano ali poklicano privandranih postopačev je treba preskrbeti s službami, kjer se za veliko plačo malo ali nič ne dela, tem večji morajo biti prispevki. Tako so gospodarje, ki nimajo nobenega nameščenca, ali pa kvečjemu enega ali dva, kratkomalo taksirali z 200 lirami, potem pa kar po 200 več, torej 400, 600, 800 do 1000 lir letno. Te dni pa se je dogodilo, da je marsikateri gospodar, ki je doslej plačeval po 200 lir, dobil nalog, da mora plačati še 200 lir, češ ker spada v drugi, ne pa v prvi, najnižji razred, dasi zakon takih razredov nič ne pozna. Delojemalce pa so tudi razdelili na razrede i je določen kot najvišji razred plača nad 800 lir mesečno. Prispevki pa gredo od 0 do 60 lir. Pripomniti je treba, da mora plačati te prispevke gospodar in jih odtegniti nameščencem, četudi se oni sami niso vpisali v sindikat in se nočejo vpisati. Plačevati morajo v vsakem slučaju.

p— *Fašistični «Popolo» in koledar.* Fašistični «Il Popolo d' Italia» *mora* naročiti v Trstu vsaka pisarna, vsak trgovec, vsak gostilničar itd. ter je treba plačevati naročnino vnaprej za tri mesece, po 22 lir. Nova dajatev pa je za «Službeni koledar stranke». Poziv se glasi tako-le ljubeznivo: «Ker je koled stranke koledar vseh Italijanov, se mo hajati povsod, v vsaki hiši, v vsaker h, v vseh delavnicah, v vseh shaja' vseh javnih lokalih. Koledar se m še bolj razširiti, kakor se je lani, o to razširjenje vidno kaza- lo, k ridobiva tal in kako napre- duje lom. Če je bil uspeh lan- skega mora biti letošnji kar najbol stranke ni običajna obli- ka pre nveč znak naše vzajem- nosti in nstva.» Ta poziv objav- lja faši cijalna federacija. Ko- ledar pa s 5 lir!

Otvoritev trgovine!

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvorila trgovino z mešanim blagom **v Zeljarski ulici št. 8** ter se cenjenemu občinstvu najtopleje priporočam.

Cene konkurenčne.

S spoštovanjem **KRAMAR ANGELA,** Ljubljana, Zeljarska ul. 8.

Naročila in vse dopise tičoče se malih oglasov je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je vpošlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne probijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in social. namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Avto
lahek, štirisedežen, z močnim strojem, malo rabljen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ekonomičen». 40591

Motorno kolo
dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe z natančnim opisom in ceno na naslov: Plehan, Dravograd. 40684

Peugeot avto
malo rabljen, skoro nov, 11/35 H. P., ki porabi 10 l benzina na 100 km, v brezhibnem stanju, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40665

Službo dobi

Uradnika
trgovsko naobraženega, s sigurnim nastopom, ki je bil že zaposlen s obiskovanjem trgovcev ali industr. podjetij, sprejme večje podjetje v Sloveniji za obiskovanje strank. — Stalna plača in provizija. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vstrajen do uspeha» 40586

Brivskega pomočnika
dobrega delavca sprejme takoj Juratič, brivec, Maribor, Glavni trg 1. 40574

Brivskega pomočnika
frizer- ali frizerko, mlajšo, hitro in dobro ondulerko sprejmem takoj, ali po dogovoru. — Mesečna plača 1500—2000 Din in 10 % od prometa. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 40595

Prodajalko
za trgovino mod. blaga na deželi, najraje bi kmetskih staršev, ki bi bila vešča gospodinjstva in kuhinje, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trajno 53» 40653

Brivskega pomočnika
brezposelnega dobrega delavca sprejmem kot pomagača za 22., 23. in 24. december. Hrana in stanovanje v hiši. — Ivan Mrak, brivski salon za dame in gospode v Radovljici. 40664

Frizerko
ondolerko in specijalista v bubi striženju sprejmem v damski salon. Dopise na salon Kelšin, Ljubljana — Kopitarjeva 1. 40699

Pomožnega strojnika
ali zanesljivega paznika sprejmem na svoji hidroelektrični centrali na Duplici 300 Kw. Dotični mora biti vešč obratovanja z vodnimi turbinami, posebno pa z visoko napetostjo. Samsko stanovanje v elektrarni na razpolago. — Ponudbe z označbo dosedanjega službovanja, event. s plačilnimi zahtevami, ustmeno ali pismeno na vodstvo tovarne J. Bonač sin, Domžale-Količevo. 40656

Izgubljeno

Za damsko perilo
in pletenine sprejmem naročila. Vzorci na ogled pri Mariji Jelenič, Stara pot 1, vrata 8. 40667

Službe išče

Trgovski pomočnik
19 let star, zmožen slovenščine in nemščine, želi s 1. jan. službo v trgovini mešanega ali specerijskega blaga. F. Millonig, Guštanj. 40484

Kovaški pomočnik
priden, trezen in zanesljiv, želi službo. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kmalu» 40626

Zanesljiv šofer
želi premeniti službo. Vešč je tudi pisarniških del. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40566

Mladenič
14 let star, s 6 razr. osnovne in obrtne šole, želi nastopiti službo kot pisarniški sluga — a tudi prevzame službo pota. Nastop takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40589

Potnik
zmožen vpeljave novega predmeta, ali za že vpeljanega, želi namestitev s 1. januarjem. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod znakom «Uspeh zajamčen». 40677

Potnik
po vsej Sloveniji dobro vpeljan, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe pod «Vpeljan» na oglasni oddelek «Jutra». 40635

Začetnica
želi službo v kaki pisarni ali drugod. Gre 3 mesece zastonj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40648

Trg. pomočnica
začetnica, izvežbana v trg. z mešanim blagom, želi službe kjerkoli na deželi. Nastopi lahko takoj. Cenj. dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mlada ter poštena». 40662

Korespondent knjigovodja
samostojen delavec, z dolgoletno prakso, slovensko, srbohrv. in nemško, želi službe. Vajen je vseh pisarniških del. Cenjene ponudbe prosi pod «Stalno mesto 57» na oglasni oddelek «Jutra». 40657

Bivši orožnik
trezen in zanesljiv, star 27 let, želi službo skladiščnika, inkasanta, sluge ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 651». 40651

Trgovski pomočnik
mlad. mešane stroke, želi službo v mestu ali na deželi. Nastopi takoj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 40666

Prodajalka
agilna in samostojna, z dobrimi spričevali ter daljšo prakso v mešani trgovini in špeceriji, zmožna samostojnega vodstva, želi službe. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod «Gospodar in stranka zadovoljna» 40292

Prodam

Mesarji!
Stenska dvigala za klavnice, mesoreznice, klobasarice, sekire-mesarice, nože, bruse, ostrila za nože, stiskalnice za ocvirke cudi najceneje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana. 39933

Mizar, stiskalnico
dobro ohranjeno, 220 dolgo (Furnierpresse) prodam in sprejmem v trajno delo dobro izvežbanega pleskarja za pohištv itd. Strojno mizarstvo Andrej Kregar, St. Vid nad Ljubljano — Slovenija. 40582

Pletilni stroj
št. 7, naprodaj za 2000 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40527

Bukova drva
popolnoma suha in zdrava, v polenah, žagana ali razcepljena dostavlja tudi na dom «Arbor» d. d., Ljubljana, Dunajska cesta št. 50 — telefon št. 2546. 40602

Enovprežne sani
nove, lepo izdelane, proda Jakob Majcen, sedlar v Ormožu. 40647

Dr. G. Piccoli
lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno želodčno tinkturo. 211

Perje
gosje, račje kokošje in purje proda vsako množino in po najnižji ceni tvrdka E. Vajda, Čakovec. Medjimurje. Telefon št. 59 60. 8 232

Najboljši koks
Cebin, Wolfova ulica 1/II III

Dvovprežno kočijo
(Landauer) lepo, zelo dobro ohranjeno, prodam po nizki ceni. Edvard Kukec, Žalec. 40650

Železno peč in kolo
skoro novo, radi odpotovanja poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 40676

Jedilnico
dobro ohranjeno, radi odpotovanja ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40696

Antikvitete
Najlepši okras finemu stanovanju nudi v veliki izberi trgovina antikvitet v Ljubljani, Sv. Petra c. 24 (nasproti hotela Tratnik). 40624

Vsem filatelistom
naznanjam, da sem otvoril trgovino z znamkami. Dobavljam Bosno, Jugoslavijo, Balkan, Evropo — po manko-listah najceneje. — I. Oswald, Prevalje. 40691

Sanke
štirisedežne po nizki ceni proda Ivana Pirnat na Glincah 33. 40679

Otroške igrače
in lep, skoraj nov voz «Holländer» za dečka prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 40699

Črno zimsko suknjo
kakor novo, prodam za polovično ceno. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 40700

Peč na žaganje
novo, ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 40670

Lep kožuh
za bolj velikega gospoda, prodam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 40659

Jesenovo spalnico
politirano, proda Bergant Fr., mizar, Dravlje 108.

Japonski album
in 2 viseči sobni petrolejki prodam. Pojasnila v oglasnem oddelku «Jutra». 40645

2 aparata
9/12 za 250 Din in 13/18 za 100 Din, oba kot nova, proda Anton Mancini, fotograf, Rožna dolina. 40702

Fine jedilnice
po znatno znižani ceni proda Amann, Ljubljana, Dvorni trg 1. 40706

Zdravilni med
zajamčeno pristen, iz lastnega čebelnjaka, proda po 25 Din Peter Pavlin, Ljubljana (Trnovo), Jeranova ul. št. 4. 40609

Otroški stolček
bel, jako lep, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40707

Športne sanke
prav lične in trpežne dobite najceneje pri Fajfar, kolar, Trnovska ulica 25. 40704

Sadje

Zimskih jabolk
poceni proda 2000 kg A. Zupančič, Kranj 50. 40678

Kupim

Trgovino
z mešanim blagom, na zelo prometni točki ob železnici, najraje na deželi kupim ali vzamem v najem s 1. jan. 1928. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Realno 28». 40631

Močno stružnico
kupi Ivan Kogovšek, kovač v Dravljah 109 pri Ljubljani. 40636

Brinjevo olje
kupuje v vsaki množini drogerija Ant. Kanc sinova v Ljubljani, Židovska ulica 197

Hlode
bukove in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Seagnetti Ljubljana 252

«Odol» prazne steklenice
kupuje drogerija Anton Kanc sinova, Židovska ul. št. 1. 282

Stružni stroj
(Drehbank) najbolje ohranjen ali nov, nad 1.50 m dolžine, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1750». 40652

Trame
tudi škart, toda popolnoma suhe, v meri od 6/8 in 4 m dolžine navzgor kupi Ivan Magušar, Vrhnika. 40709

Prodaja

Fino čajno maslo
Din 40 kg oddaja po povzetju franko od 4 kg dalje Franc Kolleritsch, Apače pri Gornji Radgoni 39688

Čajno maslo
modelirano, vsak teden trikrat sveže, oddaja po Din 36 kg Mlekarska zadruga v Novi vasi pri Rakeku. Pri večjem odjemu ceno tudi znižamo. Na zalogi ima tudi vedno ta polnomatsni trapistovski sir. Nemodelirano maslo po 30 Din 40247

Med
pristen belokranjski, prodajam na drobno po znižanih cenah v Medeni ulici 40675

MALE OGLASE

sprejemamo za božično številko »Jutra«, ki bo izšla

že v soboto zjutraj

samo do petka do 12. ure. Za priobčitev pozneje dostavljenih oglasov ne moremo prevzeti odgovornosti.

Zunanje naročnike prosimo, da nam jih čim prej pošljejo.

Oglasni oddelek »Jutra«, Prešernova ulica št. 4. Telef. 2492.

Ajdovo moko
po 5 Din, koruzni zdrob po Din 3.50, prvovrstne izdelke od 25 kg naprej pošilja Pavel Šedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko. 40596

Posest

Hišo v Zagrebu
visokopritličnо zgradbo z velikim dvoriščem in vrtom, v bližini postajališča tramvaja prodam za 300.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Hiša v Zagrebu». 40697

Na periferiji
prodam zelo ugodno malo, novozidano vilo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40705

V najem

Trgovino
event. z gostilno, na deželi vzamem v najem. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trgovina 90». 40590

Trgovino
oddam v najem na dobrem prostoru v lepem industrijskem kraju. Zelo pripravno za začetnika. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Industrijski kraj, 40.000». 40634

Ledenico
s plutovino (Korkplatten) obloženo odda Klemenc v Ljubljani, Sv. Petra št. 79. 40646

Lepo posestvo
(10 or.) z gostilno na glavni cesti, 10 minut od Krškega na Dolenjskem odda v najem L. Žulič, Krško. 40703

Spalnico
temnejšo ali svetlejšo, vzamem v najem Plačam polletno naprej. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Rabim takoj» 40708

Stanovanje

Stanovanje v Kranju
želi boljša, mirna stranka. Plača po dogovoru. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «3 člani». 40606

Sobe

Opremljeno sobo
elegantno, po možnosti s kabinetom, električno razsvetljavo in strogo separiranim vhodom, v sredini mesta, najraje na Poljanski cesti želi gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1. januar». 40688

Mirno gospodično
sprejmem na stanovanje — lahko tudi s hrano — v bližini dramskega gledališča. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40692

Sobo
na Starem trgu 15/I, desno oddam gospodični, ki je ves dan zaposlena. 40698

Opremljeno sobo
elegantno, z elektr. razsvetljavo, separiranim vhodom takoj oddam solidnemu in stalnemu gospodu blizu gledališča. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 40668

Prazno sobo
s prostim vhodom takoj oddam na Kodeljevem 258. 40678

Snažno sobo
pri boljši rodbini v bližini kolodvora želi boljši gospod. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Mirno». 40669

Ženitve

Boljši rokodelec
srednjih let, z nekaj gotovine, se želi seznaniti z mladenko od 20—26 let, v svrho takojšnje ženitve. — Ponudbe (brez slik v kol) na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Morda ženitev». 40672

Mladenič
star 27 let, rokodelec, z nekaj tisoč prihrankov, se želi poročiti s prijaznim dekletom, v starosti od 20 do 25 let. Na ponudbe brez slik se ne oziram. Tajnost zajamčena. Lovrenc Kalan, Rue Paster Nr. 28, Hajange Moselle, France. 40673

Glasba

Primerno za Božič
Zelo dober gramofon, fine znamke, z ploščami zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40437-a

Violino
(delo Mužiča) prodam. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro». 40618

Pianino
Hoffmann, popolnoma nov pri Jos. Höfer, muzikalije, Maribor, Ulica 10. oktobra št. 2. 40654

3 klavirje
posodim za Silvestrov večer ali tudi za daljši čas. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40674

Klavir
(Salonflügel) izredno blagoglasen, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 40701

Luksus-gramofon
skoraj nov, poceni proda «Posredovalec», Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. 40683

Harmoniko
Lubasovo, štirivrstno, poceni proda «Posredovalec», Ljubljana, Sv. Petra c. 18. 40682

Gramofonske plošče
slovanske, v veliki izbiri. Zahtevajte katalog. — Jos. Höfer, muzikalije, Maribor, Ulica 10. oktobra štev. 2. 40655

Živali

Kanarčki
pravi krvni hrški vrvivci (Harzer-Edelroller) so najlepše božično darilo, ki jih dobite pri gojitelju Franc Šmid, Blejska Dobrava. 40685

Vreče
nove in rabljene vseh vrst ter **JUTO za embalažo** ima vedno v zalogi **Mirko Mlakar, Ljubljana** Slomškova ulica 11

Novi sodi:
4 kom. po 150 l.
12 „ „ 350 „
4 „ „ 600 „
se po najnižji ceni **prodajo os. Gumzej Celje-Breg 14.**

Krepak deček
ki ima veselje do trgovine, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se takoj sprejme pri tvrdki **Alojzij Remic, Dravograd.**

Din 450.— **BRILJANTNI-** prstan **F. ČUDEN** Ljubljana, Prešernova ulica 1

Ocarinjenje
vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk skrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9** (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Naznanilo otvoritve.
Podpisana sporočava cenj. občinstvu, da sva otvorila **v Mariboru Slomškov trg 7** novo mesnico s prvovrstnim mesom. Cene: govedina od 10 do 15 Din, svinjetina 20 Din, teletina od 17·50 Din naprej.
Za obilen obisk se priporočava **F. Klun in drug.**

3000 metrov razne **svile** razprodajemo na obroke. Cene: **Din 90·- Din 100·- Din 120·-** Oblačilnica **„Ilirija“** Ljubljana Mestni trg 17/I

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Znižane cene pri „Tribuna“ za Božič.
Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov, igračnih vozičkov, stolec, holendarjev, malih dvokoles in tricikljev, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelek za popravo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. — TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Cenik franko.

OTVORIL sem
DELIKATESO
„Pri turistu“ K. JARC na DUNAJSKI CESTI št. 7
Priznano prvovrstne **KRANJSKE KLOBASE** na drobno in debelo.
Turistovski provijant Cene konkurenčne.

Najbolje in naceneje si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila kakor tudi srajce, kravate, naramnice, rokavice in nogavice
v novo otvorjeni konfekcijski trgovini Josip Ivančič LJUBLJANA, Dunajska cesta 7

Zane Grey: 9

Železna cesta

Roman.

Šef je jahal to pot neobičajno daleč v gorsko pustinjo — dalje, nego je bilo priporočljivo brez spremstva. Izvidnik je mahoma ustavil svojega konja in je ostro pogledal v nasprotno stran doline.

»Signali z dimom — ondukajle!«

Inženjerji so gledali, kakor je kazal; dolgo so strmeli v tisto stran, a nihče izmed njih ni moge uzreti dima. Krenili so dalje, toda izvidnik jih je poklical nazaj.

»Ta rdečekožna drhal nas hoče obkoliti; še nekaj minut pa jim zdirjamo sami v pesti.«

Neale je bil prvi, ki je s svojim sokoljim očesom uzrl Indijance. »Glejte! Glejte!«

Po travnatem pologu so jahali Sjuzi proti dolini, očividno z namenom, da bi prestrigli inženjerjem povratek k spremstvu.

»Hoho, zdaj imamo stvar na vratu,« je rekel izvidnik. »Nazaj ne moremo več, pot nam je zaprta.«

Šef se je hladno ozrl na Indijance in je nato spustil oko po zleknjenem hrbtu holma, ki se je počasi nižal v dolino. To ni bilo prvič, da je tičal v žaltavi zagati.

»Jahajte!« je velel.

»Udarimo se!« je vzkliknil Neale.

Inženjerji, osem mož po številu, so imeli dobre konje in dobro orožje in bi se bili lahko nekaj časa branili Sjuzov, da je tako naneslo. Toda general Lodge in izvidnik sta zdirjala vprek skozi majhno dolinico proti višjemu holmu, nadejaje se, da z njega zagledata vojnike. Jahala sta z brezumno drznostjo in plezala kakor vraga, toda četrt ure je trajalo, preden sta dospela na vrh. Čete so bile sicer že v dosegu oči, a vendar še dokaj daleč in Sjuzi so s strani podili svoje konje proti stezi, da bi prehiteli vojnike.

Trenutek je zahteval naglice in odločnosti. Izvidnik je rekel, da ni moči jahati po bregu nizdol, in šef je sklenil, da bo sledil smeri grebena. Svet je postajal skalnat in poln zaprek. Možje so drug za drugim skakali s konj, da bi jih vodili za uzdo. Neale in King sta se dvizala po kamenitem ozemlju.

Indijanci so skakali po sosednjem grebenu, jahaje kakor na ravnem. Pot je postajala čedalje napornejša. Baxterjev konj se je bil spotaknil in je šepal na desni sprednji nogi. Henneyu se je premaknilo sedlo, tako da so spet izgubili nekaj dragocenih minut. Možje so jemali puške iz tokov. Kolikorkrat se je nagnil svet pred njimi nizdol, so se pripravili na skalno razpoko, ki jih neizogibno ustavi.

Dospeli so na svoboden kraj, s katerim so dobro videli čete.

»Signal!« je ukazal šef.

Klicali so, streljali ter mahali s klobukom in ovratnimi rutami. Zaman: globoko v dolini so se pomikali vojniki po polževo, kakor preje.

»Dalje — po hribu nizdol!«

»Slabo kaže, general,« je ugovarjal izvidnik.

Red King je iztegnil svojo mršavo rjavo roko med njiju. Nekaj svetlega mu je blisnilo v iskrih očeh, ko so zletele po rahlo nagnjenem bregu.

»Ceniti lege je moj poklic,« je dejal s svojim običajnim hladnim glasom. »Tod pridemo doli: tod —ali pa vobče ne.«

Neale je bil ves razbit in hrom in poln gneva. Neprestano je strmel na ono stran, kjer so bili Sjuzi. »Ustavimo se in udarimo,« je sopihal. »Ni vrag, da ne bi pobili te tolpe.«

»Nemara da pride trenutek, ko bo treba udariti; a zdaj še ne. Naprej.«

Kolovratili so dalje po skalnem ozemlju in strmih bregovih, navkreber in nizdol. Indijanci so izginili za bokom zleknjenega holma in to je vznemirjao može, zakaj nihče ni vedel, kdaj in kje se spet pojavijo. Ta skrb jih je izpodbujala, da so še trje napeli moči.

Med tem se je spuščalo solnce čedalje globlje in čedalje resnejši je postajal kočljivi položaj inženjerjev. Neale, ki je bil zadnji, je kliknil tovarišem, da so se Indijanci vzpeli na holm za njihovim hrbtom in se zdaj podé naravnost za njimi. Tedaj je general Lodge ukazal svojim ljudem, naj se obrnejo in namerijo puške. Ta pretnja je šla Sjuzom do živega. Ustavili so se izven strelne razdalje.

»Čakajo, da se stemni,« je rekel izvidnik.

»Dalje! Še vedno jim lahko odnesemo pete,« je srdito odvrnil šef.

Jahali so dalje in noč se je spuščala na zemljo. Ta okolnost je delala njih položaj še težji in še opasnejši. Obenem pa so zdaj lahko dajali četam znamenja z ognjem, da bi se sporazumeli z njimi. Vsak trenutek je hitel kateri izmed inženjerjev naprej in je zakuril ogenj, med tem ko so se drugi ustavili, da bi kljubovali Indijancem, če se pokažejo. In naposled so vojniki vrnili signal. Z novim pogumom se je zapodilo obupano krdelce po bregu nizdol; baš ko se je naredila črna noč — te usodne ure so čakali Sjuzi, da bi jih napadli — so se vojniki in zemljemerci srečali na pobočju holma. Indijanci so uprhnili v noč, ne da bi le eden izmed njih izprožil puško. Zavladala je vseobča radost. Le Neale je zlovoljno izjavil, da bi se bil rajši boril.

Staro železo
Cunje (krpe)
Kosti
Papirne odpadke
Suknene odrezke
Kovinaste odpadke

in razne druge predmete kupuje stalno vsako množino po dnevnih cenah

tvrdka

V. PANHOLZER
Ljubljana, Pražakova ul. 4

V zalogi so vedno vse vrste cunje (krpe) za čiščenje strojev.

Bonačev beležn
KOLEDAR 1928

je letos izvanredno elegantno opremljen in ima poleg r.-katoliških in pravoslavnih praznikov tudi celoletni pregled. Prodaja se v vseh trgovinah s papirjem v Sloveniji po Din 15.—. Kjer ni na prodaj, naj se direktno naroči pri

I. BONAČ SIN V LJUBLJANI.
Trgovcem primeren rabat.

Ljubljančani!

Gotovo ste vsi prepričani, da dobite pristno

dalmatinsko vino

le pri brača LASAN, ki Vam želita vesele praznike in vino nudita za 1 Din ceneje kot navadno. Br. LASAN.

Zahvala.

Vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali ob strani bolezni in smrti našega dobrega očeta

Alojzija Črpiča
orožniškega stražmojstra

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni gg. orožniškim častnikom, g. vojnemu kuratu in ostalemu orožništvu za zadnje spremstvo in za podarjene vence.

Vsem skupaj: Bog plačaj!

Garčarevec pri Planini, dne 20. decembra 1927.

Žalujoči rodbini ČRPIČ, ŽIGON.

20% rabata 20%

na vse manufakturno blago za božične praznike.
JOSIP ŠLIBAR, Stari trg št. 21. poleg Zalaznika.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem z današnjim dnem otvoril v posebnem oddelku, popolnoma na novo urejeni, z vsem oddelku, popolnoma na novo urejeni

damsko frizerski salon

z vsem komfortom.

Izvrševal bom po specijalno izurjenih močeh vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: striženje vseh vrst frizur, ondulacijo, masažo lica z električnimi aparati, manikiranje itd.

Vsa dela bom izvrševal strokovno in solidno, vsled česar se za obilen obisk priporočam.

IVAN DORČEC,
salon za gospode in dame, Dalmatinova ulica štev. 13 (poleg hotela »Štrukelj«).

Iz najfinejšega — jekla

škarje /

britve, nože, jedilno orodje vseh vrst in velikosti dobite najugodneje pri »JEKLO« Stari trg.

FOTO-aparate

in potrebščine po nizkih cenah v zalogi drogerija

Ant. Kanc sinova

LJUBLJANA, Židovska ulica 1.

Dobro idoča
trgovina

na prometnem mestu v industrijskem kraju se s posestvom proda. Naslov pod „Zlata jama" na oglasni oddelek Jutra.

Iščemo veliko število
ZASTOPNIKOV
(zastopnic)
in nekoliko generalnih zastopnikov za prodajo vrednosnih papirjev na obroke z zavarovanjem. Resne in v tem poslu verzirane osebe naj se javijo na »Slavijo«, k. d. Beograd, Kralja Milana 37, kjer dobe najugodnejše pogoje.

Božična in novoletna darila

se brez dvoma najboljše kupijo pri tvrdki

Pri nizki ceni! Ignacij Žargi
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 3 in 11.

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbero volnenih jopic, puloverjev, bluz, raznega perila, vezenin, kravat, nogavic, rokavic. Priporoča po izredno nizkih cenah.

NARODNA KNJIGARNA, d. z o. z.
knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniškimi in šolskimi potrebščinami,
Ljubljana, Stitarjeva ulica štev. 2.
Oblastno dovoljena
RAZPRODAJA
vsled opustitve trgovine.
Razprodaja bo trajala
samo do srede februarja 1928.
Znatno znižane cene — Ugodna prilika za knjižnice in druge interesente

Mag. št. 35851/ref. VIII.

Razglas.

Po določilih čl. 50, 51 in 82 uredbe o zatiranju nalezljivih bolezni, izdane na podstavi čl. 180. finančnega zakona za l. 1927/28, razglašene v Uradnem listu štev. 109, z dne 26. oktobra 1927,

se morajo dati obvezno pregledati glede odprte tuberkuloze in morajo predložiti dokaze, da ne bolujejo zanjo:

1.) Dojilje, ki stopajo v službo.

2.) Vsi delavci, ki obdelujejo življenske potrebščine (v mesnicah, kruharnah, pekarnah, gostilnah, hotelih, kavarnah, slaščičarnah itd.).

3.) Vsi mlekarji in njih domačini. Ti morajo predložiti tudi potrdilo o zdravju molznih krav.

4.) Vsi delavci v brivnicah.

5.) Rodbine, ki sprejemajo v stanovanje in na hrano tuje otroke (dijake), morajo predložiti dokaz, da ni nihče izmed domačinov bolan za tuberkulozo.

6.) Osebe, ki se postavljajo pri otroških napravah.

Potrdila o pregledih izdajajo brezplačno mestni, občinski in srezki zdravniki, okrožni uradi za zavarovanje delavcev; potrdila se morajo obnoviti vsakih 6 mesecev. Uslužbenici, člani bolniških blagajn (OUZD) dobe taka potrdila pri svojih pristojnih zdravnikih.

Nihče se ne sme zaposliti brez teh listin. Mlekarji si morajo sami pribaviti od veterinarja potrdilo o zdravju molznih krav.

Mestni fizikat bo počenši z novim letom ob pregledih ugotovil, če imajo gori navedene osebe ta potrdila ali ne.

Kdor prekrši te predpise, se kaznuje v denarju do 5000 Din ali z zaporom do enega meseca, kolikor ne bi bil odgovoren po kazenskem zakonu.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI
dne 14. decembra 1927.
Vladni komisar: **Mencinger** l. r.

✝ Mestni pogrebni zavod.

Vsemogočnemu se je zljubilo poklicati našo nadvse ljubljeno hčerko

Zlatico

med nebeške krilatce.

Pogreb nepozabne se vrši v sredo, 21. t. m. ob pol 4. pop. iz hiše žalosti Knaflleva ulica 10, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1927.

Aida in dr. Joško Lebar, stariši **Ančika**, sestrica **in ostali sorodniki.**

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Bogomira Kreznerja

se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. mestnemu fiziku dr. Rusu za požrtvovalno skrb v bolezni, nadalje šolskemu vodstvu mestne šole in vodstvu samostanske šole v Škofjiloki, ravnateljstvu in uradništvu Ljubljanske kreditne banke, njegovim stanovskim tovarišem, darovalcem vencev in cvetja, kakor vsem onim, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1927.

Žalujoči ostali.

✝ *Grobovi se odpirajo na stežaj, vzdihujoč v nebo, končano tvoje je trpljenje zdaj, nam vrnite le telo.*

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je Vsegamogočni poklical preljubljenega soproga, očeta, starega očeta in strica, gospoda

Jurija Orovics

veleposestnika

danes, dne 20. decembra 1927., ob 4. uri zjutraj, v 61. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni, previdenega v tolažili svete vere v boljše življenje.

Truplo dragega pokojnika bo položeno k večnemu počitku v četrtek, dne 22. decembra 1927. ob pol 15. uri iz kapele na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 23. decembra 1927., ob pol 9. uri v frančiškanski farni cerkvi v Mariboru.

Maribor-Makole, dne 20. decembra 1927.

Marija Orovics, soproga. — Rodbine Orovics, Mikelič, Nič, Pošinger.

Svinjske surove kože

plačamo

prvo vrsto brez zarez in lukenj	Din 18·— za kg
drugo vrsto	Din 10·— za kg
svinjske kože hrvaških prašičev prve vrste .	Din 6·— za kg
drugo vrsto	Din 6·— za kg

Nabiralcem 1 Din več.

Prejem v našem Centralnem skladišču

na Dunajski cesti štev. 23 pri POLLAKU

Tam se tudi **prodaja** za **Božič** najboljše in najbolj trpežne

čevlje, usnje itd. po tovarniških cenah.

Tovarna usnja in čevljev Carl Pollak d. d., Ljubljana.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeseršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.